

 WYŻSZA SZKOŁA BIZNESU NATIONAL-LOUIS UNIVERSITY	Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego	Data wydania	9-08-2024
---	--------------------------------------	--------------	-----------



# **INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO**

dla:

**BUDYNKU AKADEMIIKA**  
 WYŻSZEJ SZKOŁY BIZNESU – NATIONAL LOUIS UNIVERSITY  
 ul. Zielona, 33-300 Nowy Sącz

Zatwierdził:

Sporządził:

## INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

### *Karta aktualizacji IBP*

Nr zmiany	Data aktualizacji	Nr karty	Dotyczy	Podpis

#### UWAGA:

*Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.*

## SPIS TREŚCI

1.	<b>Cel Instrukcji</b>	5
2.	<b>Terminologia</b>	6
3.	<b>Warunki ochrony przeciwpożarowej obiektu wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania i jego warunków technicznych</b>	10
3.1.	Informacje ogólne o obiekcie	10
3.2.	Wymagania ochrony przeciwpożarowej	11
3.2.1.	Warunki ochrony przeciwpożarowej	12
4.	<b>Sposób poddawania przeglądów technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic</b>	15
5.	<b>Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących stałymi użytkownikami obiektu</b>	19
5.1.	Organizacja ochrony przeciwpożarowej	19
5.2.	Potencjalne źródła powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia i drogi jego rozprzestrzeniania	21
5.3.	Zasady zapobiegania powstawaniu pożarów	22
5.4.	Ustalenia porządkowe	24
6.	<b>Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia</b>	25
6.1.	Rodzaje i sposób obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych	27
7.	<b>Sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane</b>	29
8.	<b>Sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji ludzi</b>	31
9.	<b>Sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz przepisami przeciwpożarowymi</b>	34
10.	<b>Podstawy prawne</b>	35

## INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

**SPIS ZAŁĄCZNIKÓW**

<b>ZAŁĄCZNIK NR 1</b>	Wzór oświadczenia pracownika o odbyciu szkolenia ppoż.	<b>36</b>
<b>ZAŁĄCZNIK NR 2</b>	Czynności zabronione	<b>37</b>
<b>ZAŁĄCZNIK NR 3</b>	Wzór protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo niebezpiecznych	<b>39</b>
<b>ZAŁĄCZNIK NR 4</b>	Wzór zezwolenia na przeprowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych	<b>40</b>
<b>ZAŁĄCZNIK NR 5</b>	Instrukcja alarmowa w przypadku powstania pożaru	<b>41</b>
<b>ZAŁĄCZNIK NR 6</b>	Instrukcja ewakuacyjna dla osób przebywających w obiekcie	<b>43</b>
<b>ZAŁĄCZNIK NR 7</b>	Objaśnienia znaków ewakuacyjnych i ochrony ppoż.	<b>45</b>
<b>ZAŁĄCZNIK NR 8</b>	Schemat organizacji ewakuacji, rozmieszczenie gaśnic, hydrantów oraz układ dróg ewakuacyjnych	<b>49</b>

## **1. CEL INSTRUKCJI**

Celem opracowania jest ustalenie wymagań ochrony przeciwpożarowej w zakresie organizacyjnym, technicznym, porządkowym itp., jakie należy uwzględnić w czasie eksploatacji budynku i znajdujących się w nim urządzeń.

Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991r. (tekst jednolity Dz. U. z 2024r., poz. 275) definiuje ochronę przeciwpożarową jako kompleks zadań mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia i środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem. Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu zobowiązany jest:

- 1) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno - budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- 2) wyposażać budynek, obiekt lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,
- 3) zapewnić konserwację i naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie,
- 4) zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- 5) przygotować budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
- 6) zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi (w tym z instrukcją),
- 7) ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Szczegółowe wymagania w tym zakresie określone zostały w Rozporządzeniu MSWiA z dnia 7 czerwca 2010 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2023r., poz. 822), Polskich Normach i innych przepisach szczegółowych. Stosowanie tych wymagań w praktyce, w sferze organizacyjnej i w obszarze technicznych środków zabezpieczeń, realizowane jest poprzez określenie zadań poszczególnym pracownikom, stosownie do ich kompetencji. Wykonywanie tych zadań powinno być kontrolowane przez upoważnionego pracownika.

### **Instrukcja określa:**

- 1) warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego i jego warunków technicznych
- 2) sposób poddawania przeglądowi technicznemu i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic;
- 3) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia,
- 4) sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym,
- 5) sposoby praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji ludzi,
- 6) sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi.
- 7) zasady wyposażenie obiektu w urządzenia przeciwpożarowe, sprzęt pożarniczy, zasady i normatywy,
- 8) zasady i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących stałymi użytkownikami obiektu,
- 9) załączniki i instrukcje dla terenu, budynku i pomieszczeń.

## 2. TERMINOLOGIA

W celu ułatwienia zrozumienia używanych dalej określeń, których znaczenie w rozumieniu przepisów znacznie odbiega od interpretacji potocznej, poniżej podano definicje najważniejszych pojęć stosowanych w instrukcji. Ilekroć w instrukcji jest mowa o:

- **ochronie przeciwpożarowej** - rozumie się przez to realizację przedsięwzięć mających na celu ochronę zdrowia, życia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem,
- **pożarze** - rozumie się przez to niekontrolowany proces spalania, zachodzący poza miejscem do tego celu przeznaczonym, przynoszący straty materialne,
- **innym miejscowym zagrożeniu** - rozumie się przez to inne niż pożar i klęska żywiołowa zdarzenie, wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody (katastrofy techniczne, chemiczne i ekologiczne), a stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia i mienia,
- **zapobieganiu powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia** - rozumie się przez to zapewnienie nieruchomościom koniecznych warunków ochrony technicznej oraz tworzenie warunków organizacyjnych i formalno-prawnych zapewniających ochronę ludzi i mienia, a także minimalizujących skutki pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- **działaniach ratowniczych** - rozumie się przez to każdą czynność podjętą w celu ratowania życia, zdrowia i mienia, a także likwidację źródła powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- **bezpieczeństwie pożarowym** - rozumie się przez to stan eliminujący zagrożenie dla życia lub zdrowia, uzyskiwany poprzez funkcjonowanie norm prawnych, technicznych systemów zabezpieczeń oraz prowadzenia działań zapobiegawczych,
- **materiałach niebezpiecznych pożarowo** - rozumie się przez to gazy palne, ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 55°C, materiały wytwarzają wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne, materiały zapalające się samorzutnie na powietrzu, materiały wybuchowe i pirotechniczne, materiały ulegające samorzutnemu rozkładowi lub polimeryzacji, materiały mające skłonności do samozapalenia oraz inne materiały niż wymienione powyżej, jeśli sposób ich składowania, przetwarzania lub innego wykorzystania może spowodować powstanie pożaru.
- **cieczy palnej** - rozumie się przez to ciecz o temperaturze zapłonu do 100°C,
- **strefie zagrożenia wybuchem** - rozumie się przez to przestrzeń, w której może występować mieszanina substancji palnych z powietrzem lub innymi gazami utleniającymi, o stężeniu zawartym między dolną i górną granicą wybuchowości,
- **terenie przyległym** - rozumie się przez to pas terenu wokół obiektu o szerokości równej minimalnej dopuszczalnej odległości od innych obiektów ze względu na wymagania ochrony przeciwpożarowej, określonej w przepisach techniczno -budowlanych,
- **kategorii zagrożenia ludzi** – rozumie się przez to kwalifikację budynku, jego części lub pomieszczenia ze względu na funkcję:

## INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- ZL I – budynki użyteczności publicznej lub ich części, w których mogą przebywać ludzie nie będący ich stałymi użytkownikami w grupach powyżej 50 osób, a nie przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się,
- ZL II – budynki lub ich części przeznaczone dla osób o ograniczonej zdolności poruszania się,
- ZL III – budynki użyteczności publicznej nie zakwalifikowane do ZL I i ZL II, takie jak szkoły, budynki biurowe, hotele, otwarte przychodnie lekarskie, pomieszczenia usługowe itp.,
- ZL IV – budynki mieszkalne,
- ZL V – budynki zamieszkania zbiorowego nie zakwalifikowane do ZL I i ZL II,
- **technicznych środkach zabezpieczeń przeciwpożarowych** - rozumie się przez to urządzenia, sprzęt, instalacje lub rozwiązania budowlane służące zapobieganiu powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów,
  - **stałych urządzeniach gaśniczych** - rozumie się przez to urządzenia na stałe związane z obiektem, zawierające własny zapas środka gaśniczego, wyposażone w układ przechowywania i podawania środka gaśniczego, uruchamiane automatycznie we wczesnej fazie rozwoju pożaru,
  - **urządzeniach do usuwania dymów lub gazów pożarowych** - rozumie się przez to urządzenie montowane w górnych częściach klatek schodowych i pomieszczeń, uruchamiane w przypadku nagromadzenia się gorących gazów i dymów pożarowych w celu ich odprowadzenia drogą wentylacji naturalnej lub wymuszonej,
  - **sprzęcie i urządzeniach ratowniczych** - rozumie się przez to przedmioty, narzędzia, maszyny i urządzenia na stałe związane z budynkiem, obiektem lub terenem, uruchamiane lub wykorzystywane do ratowania ludzi i mienia w warunkach pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
  - **przeciwpożarowym wyłączniku prądu** - rozumie się przez to wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne w czasie pożaru,
  - **warunkach ewakuacji** - rozumie się przez to zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniający szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem,
  - **pracach niebezpiecznych pod względem pożarowym** - rozumie się przez to prace remontowo – budowlane związane z użyciem otwartego ognia, cięciem z wytwarzaniem iskier mechanicznych i spawaniem, prowadzone wewnątrz obiektu lub na dachach obiektów, na przyległych do nich terenach oraz placach składowych, a także prace remontowo – budowlane wykonywane w strefach zagrożonych wybuchem,
  - **instalacji sygnalizacyjno-alarmowej** - rozumie się przez to instalację automatycznego wykrywania i przekazywania informacji o pożarze,
  - **strefie pożarowej** - rozumie się przez to przestrzeń wydzieloną w taki sposób, aby w określonym czasie pożar nie przeniósł się na zewnątrz lub do wewnątrz wydzielonej powierzchni,
  - **odpowiednich warunkach ewakuacji** - rozumie się przez to zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniający szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem,



## INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- **zagrożeniu wybuchem** - rozumie się przez to możliwość tworzenia przez palne gazy, pary palnych cieczy, pyły lub włókna palnych ciał stałych, w różnych warunkach, mieszanin z powietrzem, które pod wpływem czynnika inicjującego zapłon (iskra, łuk elektryczny lub przekroczenie temperatury samozapalenia) wybuchają, czyli ulegają gwałtownemu spalaniu połączonemu ze wzrostem ciśnienia,
- **pomieszczeniu technicznym w budynku** - rozumie się przez to pomieszczenie, w którym znajdują się urządzenia służące do funkcjonowania i obsługi technicznej budynku,
- **pomieszczeniu gospodarczym w budynku** - rozumie się przez to pomieszczenie służące do przechowywania materiałów i sprzętu związanego z obsługą budynku, przedmiotów i produktów żywnościowych użytkowników budynku, opału, a także odpadków stałych,
- **piwnicy** - rozumie się przez to kondygnację podziemną lub najniższą nadziemną bądź ich część, w których poziom podłogi co najmniej z jednej strony budynku znajduje się poniżej poziomu terenu,
- **suterenie** - rozumie się przez to kondygnację budynku lub jej część zawierającą pomieszczenia, w której poziom podłogi w części lub całości znajduje się poniżej poziomu terenu, lecz co najmniej od strony jednej ściany z oknami poziom podłogi znajduje się nie więcej niż 0,9 m poniżej poziomu terenu przylegającego do tej strony budynku,

### Pomieszczenia przeznaczone na pobyt ludzi dzielą się na:

- 1) pomieszczenia przeznaczone na stały pobyt ludzi, w których przebywanie tych samych osób w ciągu doby trwa dłużej niż 4 godziny,
- 2) pomieszczenia przeznaczone na czasowy pobyt ludzi, w których przebywanie tych samych osób w ciągu doby trwa od 2 do 4 godzin włącznie.

### Nie uważa się za przeznaczone na pobyt ludzi pomieszczeń, w których:

- 1) łączny czas przebywania tych samych osób jest krótszy niż 2 godziny w ciągu doby, a wykonywane czynności mają charakter dorywczy, bądź też praca polega na krótkotrwałym przebywaniu związanym z dozorem oraz konserwacją maszyn i urządzeń lub utrzymaniem czystości i porządku,
- 2) mają miejsce procesy technologiczne nie pozwalające na zapewnienie warunków przebywania osób stanowiących ich obsługę, bez zastosowania indywidualnych urządzeń ochrony osobistej i zachowania specjalnego reżimu organizacji pracy,

### Podział budynków z uwagi na wysokość:

- 1) niskie (N) - do 12 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości do 4 kondygnacji nadziemnych włącznie,
- 2) średniowysokie (SW) - ponad 12 m do 25 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 4 do 9 kondygnacji nadziemnych włącznie,
- 3) wysokie (W) - ponad 25 m do 55 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 9 do 18 kondygnacji nadziemnych włącznie,
- 4) wysokościowe (WW) - powyżej 55 m nad poziomem terenu.

## ZAKRES STOSOWANIA INSTRUKCJI

Instrukcja niniejsza zawiera podstawowe wiadomości dotyczące przyczyn powstawania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia, a także zasad zapobiegania tym zjawiskom oraz przedsięwzięć organizacyjnych i technicznych w tym zakresie.

Do zapoznania się z instrukcją i przestrzegania zawartych w niej ustaleń zobowiązani są wszyscy pracownicy bez względu na stanowisko służbowe i rodzaj wykonywanej pracy.



## INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Ustalone w niniejszej instrukcji zadania i obowiązki wchodzą w zakres podstawowych obowiązków pracowników w przedmiocie ochrony przeciwpożarowej i stanowią integralną część zakresu czynności.

Postanowienia instrukcji obowiązują również wszystkich pracowników firm działających czasowo w obiekcie np. najemców, pracowników prowadzących prace remontowe.

Przyjęcie do wiadomości postanowień instrukcji pracownicy potwierdzają własnoręcznym podpisem. Wzór oświadczenia o zapoznaniu się z postanowieniami instrukcji zamieszczono w załącznikach do niniejszej instrukcji (załącznik nr 1). Oświadczenie powinno być przechowywane w aktach osobowych pracownika.

Niniejsza Instrukcja nie zwalnia ww. osób od konieczności zapoznania się i przestrzegania wymagań ochrony przeciwpożarowej określonych w przepisach szczególnych, zarządzeniach wewnętrznych oraz zaleceniach upoważnionych organów kontrolnych.

## **ODPOWIEDZIALNOŚĆ**

Za realizację zadań określonych w niniejszej instrukcji oraz za przestrzeganie podanych w niej zasad postępowania odpowiedzialni są wszyscy użytkownicy akademika, osoby zatrudnione w budynku oraz osoby prowadzące działalność usługową (podmioty zewnętrzne), w zakresie zgodnym z zawartymi w instrukcji postanowieniami.

### **3. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ, WYNIKAJĄCE Z PRZEZNACZENIA OBIEKTU, SPOSOBU UŻYTKOWANIA I JEGO WARUNKÓW TECHNICZNYCH**

#### **3.1. Informacje ogólne o obiekcie.**

Analizie poddano budynek Akademika Wyższej Szkoły Biznesu – National Louis University z siedzibą w Nowym Sączu przy ulicy Zielonej, dla którego zgodnie z obowiązującym stanem prawnym (tj. § 6 rozporządzenia MSWiA z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów), wymagane jest opracowanie Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego.

Analizowany obiekt powstał w roku 2024, zlokalizowany w południowej części miasta na terenie użytkowanym przez ww. uczelnię i obecnie pełni funkcję zaplecza noclegowego dla studentów, dydaktyczną oraz rekreacyjną. Jest obiektem wolnostojącym o sześciu kondygnacjach nadziemnych, niepodpiwniczonym, składającym się z trzech segmentów tj.

- segmentu A (dydaktycznego) – segment o 5 kondygnacjach nadziemnych, w którym zlokalizowano 10 sal wykładowych, gabinet wykładowców oraz zaplecze sanitarne,
- segmentów B i C (zamieszkania zbiorowego) – segmenty o 6 kondygnacjach podziemnych, w których zlokalizowano salę klubową dla ponad 50 osób wraz z zapleczem, pomieszczenia techniczne, węzeł ciepłowniczy, rozdzielnię elektryczną, wentylatorownię, serwerownię, hol, pomieszczenia administracyjne (w poziomie parteru) oraz pokoje noclegowe dla 150 osób tj. 100 pokoi w poziomie pozostałych kondygnacji (od II do VI).

Obiekt wykonany w technologii tradycyjnej, murowanej, główna konstrukcja nośna – ściany murowane z bloczków ytong, słupy, stropy oraz schody - żelbetowe, stropodach płaski (na dachu części dydaktycznej zlokalizowano zielony taras).

Budynek wymiennikowni posiada następujące parametry techniczne:

- powierzchnia zabudowy: 1 368,51 m<sup>2</sup>;
- powierzchnia całkowita: 6 588,39 m<sup>2</sup>;
- powierzchnia wewnętrzna: 5 856,11 m<sup>2</sup>;
- powierzchnia użytkowa: 5 084,29 m<sup>2</sup>;
- kubatura: 22 067,33 m<sup>3</sup>;
- wysokość: 19,95 m - budynek średniowysoki (SW);
- liczba kondygnacji:        nadziemnych 6;
- podziemnych 0;
- klasa odporności pożarowej: B;
- kategoria zagrożenia ludzi: ZL I, ZL III, ZL V;
- ilość miejsc noclegowych: 150;

Ze względu na sposób użytkowania analizowany budynek zaliczono do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL III oraz ZL V, ze względu na wysokość 19,95m zaliczony do grupy budynków średniowysokich (SW).

Budynek wyposażony został w następujące urządzenia przeciwpożarowe:

- przeciwpożarowy wyłącznik prądu elektrycznego,
- instalację awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego,
- hydranty wewnętrzne 25 z węzłem pólstywnym,
- instalację oddymiania klatek schodowych,

– system sygnalizacji pożarowej.

Ponadto, wyposażony w podręczny sprzęty gaśniczy, którego liczba odpowiada obowiązującym przepisom (lokalizację gaśnic pokazano w załączniku graficznym).

## **2. Warunki usytuowania, odległość od obiektów sąsiadujących.**

Budynek akademika zlokalizowany w południowej części miasta Nowego Sącza, w bezpośrednim sąsiedztwie ulicy Zielonej. Układ utwardzonych dróg oraz placu wewnętrznych zapewnia możliwość odjazdu od strony ulicy Zielonej oraz Grunwaldzkiej. Sąsiednią zabudowę od strony południowo-zachodniej stanowi budynek zamieszkania zbiorowego od strony zachodniej obiekt użyteczności publicznej, natomiast od północy zabudowania handlowe i magazynowe. Usytuowanie w stosunku do granic działek sąsiednich oraz obiektów na nich zlokalizowanych spełnia wymagania obowiązujących przepisów.

## **3. Parametry pożarowe występujących substancji palnych.**

W budynkach nie składa się materiałów niebezpiecznych pożarowo w rozumieniu obowiązujących przepisów. Na podstawie wizji lokalnej przeprowadzonej w budynku ustalono, że budynek ogrzewany jest za pośrednictwem Miejskiego Przedsiębiorstwa Ciepłowniczego.

## **4. Przewidywane wielkości obciążenia ogniowego.**

Dla budynków zaliczonych do kategorii zagrożenia ludzi ZL nie wyznacza się gęstości obciążenia ogniowego. Dla pomieszczeń PM (powiązanych z funkcjonalnie z obiektem) gęstość obciążenia ogniowego nie przekracza  $500 \text{ MJ/m}^2$ .

## **5. Klasyfikacja pożarowa, kategoria zagrożenia ludzi ZL, przewidywana liczba osób w pomieszczeniach i na każdej kondygnacji.**

Ze względu na przeznaczenie i sposób użytkowania, budynek zaliczono do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL III oraz ZL V. Łącznie w budynku przewidziano możliwość przebywania do 594 osób – tym, po 74 osoby na każdej kondygnacji segmentu A oraz parteru segmentów B i C oraz po 30 osób na pozostałych kondygnacjach segmentu B i C (służących jako akademik).

## **6. Ocena zagrożenia wybuchem pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych.**

W obrębie analizowanego budynku oraz przestrzeniach zewnętrznych nie występują pomieszczenia oraz strefy zagrożone wybuchem.

## **7. Podział obiektu na strefy pożarowe.**

Budynek wymiennikowni podzielony został na 7 stref pożarowych:

- strefa nr 1 (kategorii zagrożenia ludzi ZL I) o powierzchni wewnętrznej  $221,88 \text{ m}^2$  obejmuje część parteru budynku w której zlokalizowana jest sala klubowa wraz z zapleczem,
- strefa 2 (PM o gęstości obciążenia ogniowego poniżej  $500 \text{ MJ/m}^2$ ) o powierzchni wewnętrznej  $12,25 \text{ m}^2$  obejmuje pomieszczenie techniczne zlokalizowane na parterze budynku,
- strefa 3 (PM o gęstości obciążenia ogniowego poniżej  $500 \text{ MJ/m}^2$ ) o powierzchni wewnętrznej  $7,81 \text{ m}^2$  obejmuje pomieszczenie techniczne zlokalizowane na parterze budynku,

## INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- strefa 4 (PM o gęstości obciążenia ogniowego poniżej  $500\text{MJ}/\text{m}^2$ ) o powierzchni wewnętrznej  $3,59\text{ m}^2$  obejmuje pomieszczenie technicznej w poziomie parteru w którym zlokalizowany został hydrofor. Wejście do pomieszczenia zapewnione jest wyłącznie z zewnątrz budynku.,
- strefa 5 (PM o gęstości obciążenia ogniowego poniżej  $500\text{MJ}/\text{m}^2$ ) o powierzchni wewnętrznej  $5,25\text{ m}^2$  obejmuje pomieszczenie rozdzielni elektrycznej w poziomie parteru. Wejście do pomieszczenia zapewnione jest wyłącznie z zewnątrz budynku.
- strefa 6 (kategoria zagrożenia ludzi ZL III) o powierzchni wewnętrznej  $858,35\text{ m}^2$  obejmuje pozostałą część parteru budynku,
- strefa 7 (kategoria zagrożenia ludzi ZL III i ZL V) o powierzchni wewnętrznej  $4790,17\text{ m}^2$  obejmuje pozostałą część budynku tj. kondygnacje od II do VI.

Ponadto w budynku wydzielono pożarowo (ścianami w klasie nie mniejszej niż EI 60 z zamknięciem drzwiami w klasie EI 30) węzeł cieplny, wentylatornię, serwerownię, hol oraz poziomą drogę ewakuacyjną prowadzącą z klatki schodowej KL 1 na zewnątrz budynku.

### 8. Klasa odporności pożarowej budynku oraz odporność ogniowa i stopień rozprzestrzeniania ognia elementów budowlanych

Dla budynku akademika wymagana klasa odporności pożarowej - „B”. Budynek wykonany w technologii tradycyjnej murowanej z elementami żelbetowymi spełnia ww. wymagania.

Do wykończenia wewnątrz nie wolno stosować materiałów łatwo zapalnych, których produkty rozkładu termicznego są bardzo toksyczne lub intensywnie dymiące.

### 9. Warunki ewakuacji, oznakowanie na potrzeby ewakuacji dróg i pomieszczeń, oświetlenie awaryjne (bezpieczeństwa i ewakuacyjne).

Z pomieszczeń przeznaczonych na czasowy pobyt ludzi zapewniona jest możliwość ewakuacji na zewnątrz budynku, poziomymi drogami ewakuacyjnymi oraz wyjściami bezpośrednio na zewnątrz budynku.

W pomieszczeniach od najdalszego miejsca, w którym może przebywać człowiek do wyjścia na drogę ewakuacyjną długość nie przekracza  $100\text{ m}$ . Szerokość wyjść ewakuacyjnych wynosi co najmniej  $0,9\text{m}$ .

Do ewakuacji w budynku służą przejścia w pomieszczeniach, korytarze komunikacji ogólnej, 3 wewnętrzne klatki schodowe (wydzielone pożarowo, oddymiane i zamknięte drzwiami o klasie odporności ogniowej EIS 30, prowadzące bezpośrednio lub poprzez poziome drogi komunikacji na zewnątrz budynku) oraz szereg wyjść ewakuacyjnych w poziomie parteru.

W zakresie dopuszczalnej długości przejść i dojść ewakuacyjnych oraz dopuszczalnej szerokości przejść, dojść i wyjść ewakuacyjnych – drogi ewakuacyjne spełniają wymagania aktualnie obowiązujących przepisów – z uwzględnieniem wymagań dla budynków zaliczonych do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL III oraz ZL V. Drogi ewakuacyjne oraz miejsca lokalizacji sprzętu ppoż. oznakowane są znakami zgodnymi z PN. Drzwi ewakuacyjne z budynku otwierają się zgodnie z kierunkiem ewakuacji.



### 10. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego instalacji użytkowych.

#### 10.1 Instalacje ogrzewcze.

Budynek ogrzewany jest za pośrednictwem Miejskiego Przedsiębiorstwa Ciepłowniczego.

## 10.2 Instalacje elektryczne.

Budynek wyposażono w wyłącznik przeciwpożarowy prądu wraz z urządzeniami uruchamiającymi i sygnalizującymi. Urządzenie wykonawcze zlokalizowane jest w pomieszczeniu rozdzielni elektrycznej (stanowiącej odrębną strefę pożarową) na parterze budynku. Wyłącznik współpracuje z przyciskami sterującymi oraz sygnalizującymi zlokalizowanymi przy wejściu głównym do budynku oraz przy pomieszczeniu rozdzielni. Wysterowanie wyłącznika poprzez przyciski powoduje odłączenie zasilania całego obiektu za wyjątkiem urządzeń zasilanych z tablic tppoż1 i tppoż2

tj. centrali systemu sygnalizacji pożarowej, central oddymiania klatek schodowych, oraz zasilania zestawu hydroforowego.

Oznakowanie zgodne z normą



## 10.3 Instalacje piorunochronne.

Wyposażono budynek w podstawową ochronę odgromową zgodnie z PN-IEC61024-1.

## 11. Hydranty wewnętrzne.

Budynek wyposażony został w instalację wodociągową przeciwpożarową DN 25 z węzłem pólstywnym (długość węża 30m). Łącznie w budynku zainstalowano 18 hydrantów wewnętrznych.

## 12. Zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru.

Wymagana ilość wody do zewnętrznego gaszenia pożaru dla analizowanego budynku wynosi 20 dm<sup>3</sup>/s. Woda w wymaganej ilości dla budynku dostarczana jest z miejskiej sieci wodociągowej na której zlokalizowano 2 hydranty zewnętrzne w odległości do 75 i 150 m od obiektu. Lokalizację hydrantu pokazano w załączniku graficznym.

## 13. Drogi pożarowe.

Dla budynku akademika zapewniono drogę pożarową przebiegającą wzdłuż dłuższej ściany zewnętrznej budynku o szerokości nie mniejszej niż 5,0 m. Droga ta umożliwia przejazd pojazdów straży pożarnych bez zawracania. Droga ta w innym miejscu niż wymienionym, tj. poza tą poprowadzoną wzdłuż dłuższego boku budynku, w niektórych miejscach przebiega w zbliżeniu na odległość mniejszą niż 5 m od ścian budynku lub bezpośrednio przy tych ścianach (ściany w zbliżeniu do drogi pożarowej nie posiadają wymaganej klasy odporności ogniowej REI 120) - nieprawidłowość ta jest przedmiotem opracowanej dla budynku ekspertyzy technicznej zabezpieczenia przeciwpożarowego. Pomiedzy drogą a budynkiem nie występują drzewa i (lub) elementy zagospodarowania o wysokości przekraczającej 3 m uniemożliwiające dostęp do elewacji budynku za pomocą podnośników i drabin mechanicznych. Od wyjścia z budynku do drogi pożarowej zapewniono utwardzone dojście o szerokości nie mniejszej niż 1,5 m i długości do 50 m.

W związku z niespełnieniem wymagań ochrony przeciwpożarowej w zakresie zapewnienia drogi pożarowej została opracowana ekspertyza techniczna zabezpieczenia przeciwpożarowego zatwierdzona postanowieniem Małopolskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP w Krakowie z dnia 22.07.2022r. Jako rozwiązania zamienne Komendant Wojewódzki PSP w Krakowie zaakceptował:

## INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

1. Wyposażenie obiektu w system sygnalizacji pożarowej (ochrona całkowita) oraz w alarmowe sygnalizatory akustyczne. Sygnalizatory będą wplatały między sygnał tonowy komunikat słowny, zapisany w stałej pamięci sygnalizatora. Umieszczenie sygnalizatorów w strefie zagrożenia ludzi ZL V. Instalacja wykonana zostanie w oparciu o projekt uzgodniony z rzeczoznawcą ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych.
2. Podział budynku na strefy pożarowe w sposób opisany w pkt. 7 ekspertyzy.
3. Wykonanie instalacji awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego na wszystkich drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji zgodnie z PN-EN 1838:2013-11E o ponadnormatywnej wartości natężenia światła co najmniej 5 lx. Instalacja wykonana zostanie w oparciu o projekt uzgodniony z rzeczoznawcą ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych.
4. Wykonanie awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego w obrębie nie doświetlonych światłem naturalnym dróg ewakuacyjnych w funkcji „na jasno”, działające w czasie funkcjonowania budynku. Oświetlenie to wykonane będzie zgodnie z PN-EN 1838 Zastosowanie oświetlenia. Oświetlenie awaryjne oraz PN-EN 50172 Systemy awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego. Projekt branżowy instalacji awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego uzgodniony będzie pod względem ochrony przeciwpożarowej z rzeczoznawcą ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych.
5. Wyposażenie dróg ewakuacyjnych w podświetlane znaki ewakuacyjne wykonane zgodnie z PN-EN ISO 7010:2012. Instalacja wykonana zostanie w oparciu o projekt uzgodniony z rzeczoznawcą ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych.
6. Ocieplenie budynku materiałem niepalnym.
7. Zapewnienie co najmniej 5 m szerokość drogi pożarowej przebiegającej wzdłuż dłuższego boku.

Doprowadzenie drogi pożarowej do budynku w sposób opisany w pkt. 1.15 oraz zgodnie z częścią graficzną ekspertyzy.

### 14. Oznakowanie.

Drogi ewakuacyjne, miejsca usytuowania podręcznego sprzętu gaśniczego, zostały oznakowane zgodnie z normą PN-EN ISO 7010:2012 oraz PN/N-01256/05.

### 15. Wyposażenie w gaśnice.

Budynki, wyposażone zostały w gaśnice przenośne spełniające wymagania Polskich Norm będących odpowiednikami norm europejskich (EN), dotyczących gaśnic.

Rodzaj gaśnic został dostosowany do gaszenia pożarów grup A, B i C tj. pożarów które mogą wystąpić w obiekcie.

Ilość gaśnic dobrano tak by jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3dm<sup>3</sup>) zawartego w gaśnicach przypadła na produkcyjnej i magazynowej o gęstości obciążenia ogniowego ponad 500 MJ/m<sup>2</sup>.

Normatywna ilość sprzętu pozwala na podjęcie samodzielnych działań ratowniczo-gaśniczych do czasu przybycia jednostek Państwowej Straży Pożarnej. Sprzęt pożarniczy i środki gaśnicze będące na wyposażeniu mogą być użyte tylko do celów związanych z wykonywaniem zadań ochrony przeciwpożarowej oraz do zadań obronnych związanych z bezpieczeństwem obiektu.

Gaśnice w obiekcie rozmieszczono wg następujących zasad:

- 1) w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, w szczególności przy wyjściach ewakuacyjnych,
- 2) w miejscach nienarażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece).



## INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Przy rozmieszczaniu gaśnic spełniono również warunek:

- 1) nie przekroczenia 30 m odległości lokalizacji gaśnicy w stosunku do wszystkich miejsc w obiekcie w których może przebywać człowiek;
- 2) zapewnienia odpowiedniego dostępu do gaśnicy o szerokości nie mniejszej niż 1 m.



Oznakowanie zgodne z normą.

### **4. SPOSÓB PODDAWANIA PRZEGŁĄDOM TECHNICZNYM I CZYNNOŚCIOM KONSERWACYJNYM STOSOWANYCH W OBIEKCIE URZĄDZEŃ PRZECIWPOŻAROWYCH I GAŚNIC**

**Urządzenia przeciwpożarowe** - to urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do zapobiegania powstawaniu, wykrywania, zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków.

Instalacje techniczne i urządzenia przeciwpożarowe w budynku należy poddawać okresowym przeglądom technicznym i konserwacji zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w jednostronnej dokumentacji techniczno-ruchowej oraz w instrukcjach obsługi. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku.

#### **1. Gaśnice.**

Zakres ww. czynności powinien obejmować

- rewizję techniczną poszczególnych elementów składowych gaśnicy, tj. głowic, zaworów, zbiorników z gazem roboczym (napędowym) itp.
- oczyszczenie zbiornika i zabezpieczenie przed korozją,
- naprawę lub wymianę uszkodzonych części,
- sprawdzenie jakości środka gaśniczego,
- sprawdzenie ciśnienia manometrem wzorcowym,
- sprawdzenie legalizacji zbiorników ciśnieniowych.

Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne gaśnic mogą wykonywać podmioty posiadające autoryzację producenta.

Każdy przegląd techniczny oraz czynności konserwacyjne powinny być udokumentowane. Na każdej gaśnicy muszą znajdować się naklejki z podaniem daty, nazwy firmy i nazwiska konserwatora, który wykonał przegląd oraz wskazanie daty następnego przeglądu. Przegląd i konserwacja gaśnic powinna być przeprowadzona również po każdorazowym ich użyciu.

W praktyce osoba wyznaczona przez zarządzającego obiektem powinna dodatkowo, co najmniej raz w miesiącu wykonać przegląd gaśnic. Zakres przeglądu powinien obejmować sprawdzenie:

- właściwej lokalizacji sprzętu, w tym stanu jego zamocowania, widoczności i dostępu do niego,



## INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- właściwego oznakowania (nalepki) określającego przeznaczenie gaśnicy i sposób jej użycia,
- ciśnienia na wskaźnikach (manometrach),
- czy sprzęt nie posiada uszkodzeń mechanicznych.

### 2. Przeciwpowozarowy wyłącznik prądu

Przeciwpowozarowy wyłącznik prądu, odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru, należy stosować w strefach pożarowych o kubaturze przekraczającej 1.000 m<sup>3</sup> lub zawierających strefy zagrożone wybuchem.

### 3. Hydranty zewnętrzne.

Hydranty zewnętrzne powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach, w odnośnej dokumentacji techniczno-ruchowej oraz instrukcjach obsługi. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne, o których mowa powyżej powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku.

Regularną kontrolę wszystkich hydrantów zewnętrznych powinna przeprowadzić osoba odpowiedzialna, w odstępach czasu zależnych od warunków otoczenia i/lub ryzyka/przypadku zagrożenia pożarowego, aby upewnić się, że każdy hydrant: jest zlokalizowany w zaprojektowanym miejscu, nie jest zostawiony, jest widoczny i ma czytelne oznakowanie, nie ma widocznych uszkodzeń, oznak korozji ani wycieków. Osoba odpowiedzialna powinna niezwłocznie podjąć działania mające na celu usunięcie zauważonych nieprawidłowości.

Aby sprawdzić zgodność z wymaganiami instrukcji producentów hydrantów zewnętrznych, osoba odpowiedzialna powinna posiadać dane w formie poglądowego planu, ukazującego dokładną lokalizację i dane techniczne instalacji.

Coroczne przeglądy i konserwacje powinny być przeprowadzane przez osobę kompetentną. Hydrant powinien być poddany próbie ciśnieniowej i sprawdzony według podanych punktów:

- czy urządzenie nie jest zastawione, uszkodzone, a elementy nie są skorodowane lub nie przeciekają
- czy miejsce umieszczenia jest wyraźne oznakowane pożarniczymi tablicami informacyjnymi;
- czy wypływ wodny jest równomierny i dostateczny zapewnia wymaganą wydajność (wskazane użycie przepływomierza oraz manometru);

Wydajność nominalna hydrantu zewnętrznego przeciwpowozarowego, przy ciśnieniu nominalnym 0,2 MPa mierzonym na zaworze hydrantowym podczas poboru wody, w zależności od jego średnicy nominalnej (DN), powinna wynosić co najmniej:

- dla hydrantu nadziemnego DN 80 - 10 dm<sup>3</sup>/s;
- dla hydrantu nadziemnego DN 100 - 15 dm<sup>3</sup>/s;
- dla hydrantu podziemnego DN 80 - 10 dm<sup>3</sup>/s.

## INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Jeżeli konieczne są poważniejsze naprawy, hydrant powinien być oznakowany napisem „Uszkodzony”, a osoba przeprowadzająca przegląd powinna powiadomić o tym Zarządcę obiektu.

Po przeglądzie i przeprowadzeniu niezbędnych pomiarów hydranty zewnętrzne powinny być przez kompetentne osoby oznakowane napisem „Sprawdzone”. Osoby odpowiedzialne powinny przechowywać trwale zapisy o wszystkich przeglądach, kontrolach i testach. Ponieważ przegląd i konserwacja mogą okresowo zmniejszyć efektywność zabezpieczenia przeciwpożarowego, trzeba zależnie od przewidywanego zagrożenia pożarowego, poddać równocześnie konserwacji na danej powierzchni tylko ograniczoną liczbę hydrantów, zapewnić dodatkowe przedsięwzięcia zabezpieczające oraz przeprowadzić dodatkowy instruktaż postępowania na czas konserwacji i braku zasilania w wodę.

Dane dotyczące konserwacji i przeglądu powinny być zapisane na etykiecie, która nie może zakrywać żadnych oznaczeń producenta. Powinny się na niej znaleźć następujące dane: słowo „Sprawdzone”, nazwa i adres dostawcy hydrantu, znak jednoznacznie identyfikujący osobę kompetentną, data (rok i miesiąc) przeprowadzenia konserwacji.

Odpowiedzialnym za terminowe prowadzenie okresowych przeglądów i konserwacji hydrantów jest Zarządca obiektu.

### 4. Oświetlenia ewakuacyjne

Sprawdzenie technicznej sprawności instalacji oświetlenia ewakuacyjnego powinno odbywać się poprzez rutynowe inspekcje wykonywane co miesiąc oraz przegląd techniczny wykonywany - co 6 miesięcy. Pomiary natężenia oświetlenia powinny być wykonywane każdorazowo w przypadku modernizacji obiektu oraz zmian w instalacji oświetlenia ewakuacyjnego.

Ustala się następującą częstotliwość i zakres rutynowych sprawdzeń podczas badań okresowych:

a. raz na miesiąc:

- sprawdzenie stanu opraw, żarówek, świetlówek lub innych źródeł światła, w tym stan oznakowania opraw,
- sprawdzenie stanu baterii – akumulatorów,
- ewentualna naprawa lub wymiana elementów, np. wymiana baterii, świetlówek itp.,

b. raz na pół roku:

- przeprowadzenie testu zadziałania oświetlenia,
- sprawdzenie całokształtu stanu technicznego instalacji z pomiarami natężenia oświetlenia.

Badania okresowe i rutynowe przeglądy techniczne mogą być przeprowadzane tylko przez upoważnione osoby - posiadające odpowiednie kwalifikacje, przewidziane odrębnymi przepisami.

### 5. SYSTEM SYGALIZACJI POŻARU

Zgodnie z PN-E-08350-14 instalacja powinna być regularnie konserwowana (przeglądana) i poddawana obsłudze technicznej.

#### ***Obsługa codzienna.***

Pracownik lub właściciel powinien zapewnić, aby w każdy dzień roboczy było sprawdzone:

- czy centrala sygnalizacji pożaru (CSP) wskazuje stan dozoru, lub czy każde odchylenie od stanu dozoru jest odnotowane w książce eksploatacji, i czy we właściwy sposób został zawiadomiony konserwator,
- czy po każdym alarmie zarejestrowanym poprzedniego dnia podjęto odpowiednie działania,
- czy jeżeli instalacja była wyłączona, przełączana lub miała wykasowaną sygnalizację, to została przywrócona do stanu dozoru.

## INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Każda zauważana nieprawidłowość powinna być odnotowana w książce eksploatacji i możliwe szybko usunięta.

### **Obsługa miesięczna.**

Pracownik lub właściciel powinien zapewnić, aby co najmniej raz w miesiącu; przeprowadzić próby rozruchu każdego awaryjnego zespołu prądotwórczego, który powinien spełniać wymagania określone w cytowanej wyżej normie, zagwarantować wystarczający zapas papieru, tuszu lub taśmy dla każdej drukarki, przeprowadzić test wskaźników optycznych w centrali (wg PN-EN 54-2:2002 p.12.11, a każdy fakt niesprawności jakiegos wskaźnika odnotować w książce eksploatacji.

Każda zauważona nieprawidłowość powinna być odnotowana w książce eksploatacji i możliwe szybko usunięta.

### **Obsługa kwartalna.**

Pracownik lub właściciel powinien zapewnić, aby co najmniej raz na trzy miesiące, osoba kompetentna:

- sprawdziła wszystkie zapisy w książce eksploatacji i podjęła niezbędne działania, aby doprowadzić do prawidłowej pracy instalacji,
- spowodowała zadziałanie, co najmniej jednej czujki lub ręcznego ostrzegacza pożarowego w każdej strefie, w celu sprawdzenia czy CSP prawidłowo odbiera i wyświetla określone sygnały, emituje alarm akustyczny oraz uruchamia wszystkie inne urządzenia alarmowe i pomocnicze,
- sprawdziła zdolność CSP do uaktywnienia wszystkich trzymaczy i zwalniaczy drzwi,
- tam gdzie jest możliwe, spowodowała zadziałanie każdego łącza do straży pożarnej lub do zdalnego centrum alarmowanego,
- przeprowadziła wszystkie inne próby, określone przez instalatora, dostawcę lub producenta,
- dokonała rozpoznania, czy nastąpiły jakieś zmiany budowlane w budynku lub jego przeznaczeniu, które mogły mieć wpływ na poprawność rozmieszczenia czujek i ręcznego ostrzegacza pożarowych oraz urządzeń alarmowych i jeżeli tak – dokonała oględzin.

Każda zauważona nieprawidłowość powinna być odnotowana w książce eksploatacji i możliwe szybko usunięta.

### **Obsługa roczna**

Pracownik lub właściciel powinien zapewnić, aby co najmniej raz w roku, specjalista przeprowadził próby zalecane dla obsługi codziennej, miesięcznej i kwartalnej,

- sprawdzeniu każdej czujki na poprawność działania zgodnie z zaleceniami producenta,
- sprawdzeniu zdolności centrali do uaktywnienia wszystkich funkcji pomocniczych,
- sprawdzeniu wzrokowo czy wszystkie połączenia kablowe i sprzęt są sprawne, nieuszkodzone i odpowiednio zabezpieczone,
- dokonaniu oględzin w celu ustalenia czy w budynku nastąpiły zmiany budowlane oraz czy pod każdą czujką utrzymana jest wolna przestrzeń co najmniej 0,5 m. Należy sprawdzić również czy wszystkie ręczne ostrzegacze pożarowe są dostępne i widoczne,
- sprawdzeniu i przeprowadzeniu prób wszystkich baterii akumulatorów rezerwowych.

Każda zauważona nieprawidłowość powinna być odnotowana w książce eksploatacji i możliwe szybko usunięta.

## **6. SYSTEM ODDYMIANIA KLATEK SCHODOWYCH**

Zgodnie z PN-E-08350-14 instalacja powinna być regularnie konserwowana (przeglądana) i poddawana obsłudze technicznej.

### **Obsługa codzienna.**

Użytkownik lub właściciel powinien zapewnić, aby w każdy dzień roboczy było sprawdzone:

- czy centrala oddymiania wskazuje stan dozoru, lub czy każde odchylenie od stanu dozoru jest odnotowane w książce eksploatacji, i czy we właściwy sposób został zawiadomiony konserwator,
- czy jeżeli instalacja była wyłączona, przeglądana lub miała wykasowaną sygnalizację, to została przywrócona do stanu dozoru.

Każda zauważona nieprawidłowość powinna być odnotowana w książce eksploatacji i możliwie szybko usunięta.

### **Obsługa miesięczna.**

Użytkownik lub właściciel powinien zapewnić, aby co najmniej raz w miesiącu; przeprowadzono próby rozruchu każdego elementu systemu, każdy fakt niesprawności wskaźnika winien zostać odnotowany w książce eksploatacji.

Każda zauważona nieprawidłowość powinna być odnotowana w książce eksploatacji i możliwie szybko usunięta.

### **Obsługa kwartalna.**

Użytkownik lub właściciel powinien zapewnić, aby co najmniej raz na trzy miesiące, osoba kompetentna:

- sprawdziła wszystkie zapisy w książce eksploatacji i podjęła niezbędne działania, aby doprowadzić do prawidłowej pracy instalacji,
- spowodowała zadziałanie, co najmniej jednej czujki lub ręcznego ostrzegacza pożarowego w każdej strefie, w celu sprawdzenia czy system oddymiania działa prawidłowo,
- przeprowadziła wszystkie inne próby, określone przez instalatora, dostawcę lub producenta,
- dokonała rozpoznania, czy nastąpiły jakieś zmiany budowlane w budynku lub jego przeznaczeniu, które mogły mieć wpływ na poprawność rozmieszczenia czujek i ręcznego ostrzegacza pożarowych oraz urządzeń alarmowych i jeżeli tak – dokonała oględzin.

Każda zauważona nieprawidłowość powinna być odnotowana w książce eksploatacji i możliwie szybko usunięta.

### **Obsługa roczna**

Użytkownik lub właściciel powinien zapewnić, aby co najmniej raz w roku, specjalista przeprowadził próby zalecane dla obsługi codziennej, miesięcznej i kwartalnej,

- sprawdzeniu każdej czujki na poprawność działania zgodnie z zaleceniami producenta,
- sprawdzeniu zdolności centrali do uaktywnienia wszystkich funkcji pomocniczych,
- sprawdzeniu wzrokowo czy wszystkie połączenia kablowe i sprzęt są sprawne, nieuszkodzone i odpowiednio zabezpieczone,
- dokonaniu oględzin w celu ustalenia czy w budynku nastąpiły zmiany budowlane oraz czy pod każdą czujką utrzymana jest wolna przestrzeń co najmniej 0,5 m. Należy sprawdzić również czy wszystkie ręczne ostrzegacze pożarowe są dostępne i widoczne,
- sprawdzeniu i przeprowadzeniu prób wszystkich baterii akumulatorów rezerwowych.

Każda zauważona nieprawidłowość powinna być odnotowana w książce eksploatacji i możliwie szybko usunięta.

## **5. ZADANIA I OBOWIĄZKI W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ DLA OSÓB BĘDĄCYCH STAŁYMI UŻYTKOWNIKAMI OBIEKTU**

### **5.1. Organizacja ochrony przeciwpożarowej**

## INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

1. Nadzór nad ochroną przeciwpożarową w budynku sprawuje bezpośrednio zarządzający obiektem.
2. Sprawy ochrony przeciwpożarowej w budynku prowadzi osoba wyznaczona.
3. Zadanie szczegółowe pracowników stosownie do schematu organizacyjnego i zajmowanego stanowiska określono w dalszej części instrukcji.

### **Obowiązki zarządzającego obiektem**

Zarządzający jest odpowiedzialny bezpośrednio za:

- zapewnienie środków na realizację zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
- organizację ochrony przeciwpożarowej w użytkowanym budynku,
- określenie obowiązków w zakresie ochrony przeciwpożarowej spoczywających na pracownikach,
- zapewnienie przestrzegania przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych w budynku,
- zapewnienie wyposażenia budynków i terenu w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze,
- zapewnienie osobom przebywającym w użytkowanym budynku lub na terenie bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji,
- przygotowanie budynku i terenu do prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczej,
- ustalenie sposobu postępowania na wypadek pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- zapoznanie własnych pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- prawidłową realizację planów dostosowania budynku do wymagań ochrony przeciwpożarowej (o ile zostaną sporządzone ze względu na okoliczności),
- rozpatrywanie i wdrażanie wniosków zmierzających do poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego w budynku, zgłaszanych przez pracowników,
- nadzorowanie przestrzegania przez osoby zatrudnione przepisów przeciwpożarowych poprzez wprowadzenie odpowiedniego systemu kontroli,
- okresowe rozpatrywanie stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego w budynku.

W zakresie administrowania zarządzający zobowiązany jest do:

- zapewnienia wyposażania obiektu w sprzęt gaśniczy i ratowniczy,
- zapewnienia wyposażania obiektu w instrukcje postępowania na wypadek pożaru (alarmowe),
- zapewnienia wyposażania obiektu w pożarnicze tablice informacyjne,
- zapewnienia uwzględnienia w planach zabezpieczenia budynku wymagań ochrony przeciwpożarowej, a w szczególności zagadnień ewakuacji,
- znajomości i stosowania obowiązujących przepisów przeciwpożarowych, a w szczególności dotyczących prawidłowego utrzymania i eksploatacji budynku, urządzeń technologicznych i instalacji, jak również kontrolowania przestrzegania tych przepisów,
- zapewnienia nadzoru nad instalacjami: elektryczną, odgromową, gazową, ogrzewczą, wentylacyjną oraz ppoż (hydrantów wewnętrznych i oświetlenia ewakuacyjnego),
- egzekwowania dokonywania przeglądów tych instalacji i prowadzenia dokumentacji zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- zapewnienia utrzymywania instalacji w należyтым stanie technicznym, a w razie potrzeby do przeprowadzenia ich modernizacji,
- realizacji zadań wynikających z przeprowadzonych przeglądów i kontroli urządzeń i instalacji,
- nadzoru nad właściwą i terminową konserwacją tego sprzętu,
- określania zasad postępowania w przypadku awarii urządzeń i instalacji,

## INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- prowadzenia dokumentacji związanej z ochroną ppoż., zawierającej m.in. plany ratownicze, protokoły kontroli i informacje o realizacji zaleceń pokontrolnych, wykazy sprzętu pożarniczego, plany dostosowania obiektów do wymagań ochrony ppoż.

### **Obowiązki wszystkich pracowników**

Wszyscy pracownicy zatrudnieni w budynku zobowiązani są do:

- przestrzegania przepisów ppoż.,
- uczestniczenia w szkoleniach ppoż. i poddawania się sprawdzianom wiedzy,
- realizacji poleceń przełożonych mających na celu poprawę stanu bezpieczeństwa pożarowego w budynku,
- utrzymywania należytego porządku na swoim stanowisku pracy i w jego otoczeniu,
- prawidłowego użytkowania instalacji i urządzeń elektroenergetycznych, a w szczególności przestrzegania zakazów samodzielnego naprawiania bezpieczników, użytkowania urządzeń grzejnych nie mających związku z wykonywaną pracą oraz umieszczania na punktach świetlnych osłon i dekoracji z materiałów palnych,
- posiadania umiejętności posługiwania się podręcznym sprzętem gaśniczym,
- znajomości zasad postępowania na wypadek pożaru,
- zgłaszania przełożonym lub upoważnionemu pracownikowi prowadzącemu sprawę ppoż. zauważonych zagrożeń i nieprawidłowości w zabezpieczeniu ppoż.,
- ścisłego przestrzegania zakazu wykonywania czynności zabronionych określonych w § 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2023, poz. 1225) – patrz załącznik 2,
- uczestniczenia w akcjach gaśniczych i ratowniczych w przypadku pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.

## **5.2 Potencjalne źródła powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia i drogi jego rozprzestrzeniania**

### **Potencjalne źródła powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia**

Źródłami pożaru w obiekcie mogą być:

1. Stany awaryjne urządzeń elektrycznych i elektronicznych:
  - zwarcia,
  - przeciążenia,
  - przepięcia.
2. Nieprzestrzeganie wymagań ochrony ppoż. wymienionych w instrukcjach techniczno – ruchowych występujących w obiekcie urządzeń.
3. Brak nadzoru i konserwacji urządzeń i instalacji elektrycznych, gazowych, wentylacyjnych, uziemiających, odgromowych i zabezpieczających.
4. Nieprzestrzeganie przepisów ppoż.
5. Niewłaściwe magazynowanie materiałów łatwopalnych.
6. Niewłaściwe użytkowanie i posługiwanie się materiałami łatwopalnymi (np. odczynniki, lakiery, farby, rozpuszczalniki i inne substancje zawierające ciecze o temp. zapłonu poniżej 55°C).
7. Zaprószenie ognia przez użytkowników obiektu.
8. Zaprószenie ognia podczas prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych.
9. Umysłne podpalenie.

### **Drogi i przyczyny rozprzestrzeniania się pożaru**



## INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Potencjalne przyczyny rozprzestrzeniania się pożarów:

- a) nie stwierdzenie (nie zauważenie) pożaru w początkowym stadium jego powstawania,
- b) opóźnione zaalarmowanie straży pożarnej,
- c) brak umiejętności u pracowników opanowania pożaru w zarodku poprzez właściwe użycie i zastosowanie podręcznego sprzętu i środków gaśniczych znajdujących się w pobliżu,
- d) brak sprawnego podręcznego sprzętu gaśniczego,
- e) niekorzystne warunki budowlane, sprzyjające rozprzestrzenieniu się pożaru (np. palne okładziny ścienne lub sufitowe, wykładziny podłogowe itp.),
- f) nagromadzenie materiałów palnych w miejscu powstania pożaru,
- g) utrudniony dostęp do miejsca powstania pożaru,
- h) brak wystarczającego zaopatrzenia wodnego,

Rozprzestrzenianie się pożaru spowodowane jest ruchami ciepła poprzez:

- a/ konwekcję naturalną,
- b/ promieniowanie ciepłe,
- c/ przewodnictwo ciepłe.

W kierunku poziomym pożar rozprzestrzenia się wzdłuż ciągów komunikacyjnych na poszczególnych kondygnacjach.

W kierunku pionowym pożar rozprzestrzenia się poprzez:

- okna po elewacji budynku,
- nie zabezpieczone przybicia w stropach.

Ciepło unoszących się prądów powietrza, oraz gorących gazów zdolne jest do ogrzania materiałów palnych znajdujących się na jego drodze, do temperatury zapalenia, co powoduje rozprzestrzenianie się pożaru. Możliwe jest również, iż ciepło z palącego się materiału, pomieszczenia, obiektu, może drogą promieniowania ciepłego spowodować zapalenie się materiałów palnych, bądź łatwo zapalnych narażonych na bezpośrednie działanie ognia lub temperatury.

### 5.3. Zasady zapobiegania powstawaniu pożarów

**Zapobieganie pożarom powstałym od instalacji i urządzeń elektrycznych.**

Linie kablowe, przewody instalacji elektrycznej.

Zagrożenie pożarowe wynika ze starzenia się izolacji przewodów, utlenianiu się połączeń w rozdzielniach. Przy uszkodzeniu izolacji powstaje możliwość zwarcia między przewodami, w przypadku osłabienia izolacji powstają zwarcia międzyfazowe.

W obiekcie należy wykonywać okresowe badania stanu technicznego instalacji elektrycznej.

Zagrożenie pożarowe stwarzają dodatkowo przewody prowadzone na doraźne potrzeby, bez projektu, przewody prowizoryczne oraz stosowanie przedłużaczy.

**W związku z tym należy:**

- wszelkie dodatkowe instalacje w zakresie projektowania i wykonawstwa zlecać specjalistom,
- zabronić stosowania połączeń tzw. prowizorycznych,
- ograniczyć do niezbędnego minimum stosowanie przedłużaczy.

Uchwyty, za pomocą których mocowane są do ścian lub sufitów przewody instalacji elektrycznej często ulegają uszkodzeniu na skutek prac remontowych prowadzonych w budynkach. Nie należy dopuszczać do możliwości wyrwania wiszących przewodów z rozdzielnic, gniazd itp. Grozi to



## INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

zwarcieniem lub uszkodzeniem izolacji. Na powierzchni przewodów prowadzonych na powierzchni, w kanałach i tunelach gromadzą się pyły osiadłe, które mogą zapalić się w przypadku przegrzania przewodów. Między innymi stąd wynika konieczność okresowego ich usuwania.

Urządzenia grzejne.

Najczęściej stosowane są grzejniki oporowe, do których można zaliczyć urządzenia grzejne, grzałki, lutownice, żelazka, piece, suszarki itp.

Zgodnie z rozporządzeniem MSWiA z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. nr 109, poz. 719), w części dotyczącej urządzeń grzejnych zabrania się:

- **przechowywania materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m. od urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzwać się do temperatury powyżej 100°C,**
- **użytkowania elektrycznych urządzeń grzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta.**

Urządzenia oświetleniowe

Urządzenia oświetleniowe powodują mniejsze niż urządzenia grzejne zagrożenie pożarowe. Temperatura zewnętrzna zależy od mocy żarówki, rodzaju oprawy oświetleniowej, warunków chłodzenia i położenia żarówki. Temperatura ta może osiągnąć ok. 350 °C.

Żarówka może stać się przyczyną pożaru w przypadku bezpośredniego kontaktu (zetknięcia) materiału palnego z jej powierzchnią lub w przypadku uszkodzenia mechanicznego, gdy rozgrzane elementy rozbitej żarówki spadną na materiał palny. W drugim z omawianych przypadków materiał palny musiał by być w bardzo małej odległości, ponieważ elementy rozbitej żarówki ulegają ochłodzeniu w powietrzu. Znacznie bezpieczniejsze pod względem pożarowym są świetlówki, natomiast lampy rtęciowe stwarzają podobne zagrożenie. W pomieszczeniach i przestrzeniach zewnętrznych, w których występuje zagrożenie wybuchem należy stosować oświetlenie w wykonaniu przeciwybuchowym. Urządzenia oświetleniowe w czasie eksploatacji wymagają przeglądów, konserwacji i remontów, których częstotliwość zależy od warunków panujących w pomieszczeniu (np. zapylenie, agresywna atmosfera itp.).

**Profilaktyka ppoż. w tym zakresie polega na:**

- **stosowaniu właściwych opraw, dostosowanych do istniejących warunków (zagrożeń), np. wodoszczelnych, pyłoszczelnych, przeciwybuchowych itp.,**
- **utrzymaniu sprzętu oświetleniowego we właściwym stanie technicznym i w czystości.**

Rozporządzenie MSWiA z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów zabrania m.in.:

- **stosowania na osłony punktów świetlnych materiałów palnych z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych, jeżeli zostaną one umieszczone co najmniej 0.05 m. od żarówki,**
- **instalowania opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznej bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem.**

Wiele pożarów powstaje na skutek nieprzestrzegania elementarnych zasad bezpiecznej eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych. Dlatego też:

- niedopuszczalne jest zakładanie instalacji prowizorycznych, niewłaściwie wykonanych, np. zawieszanie przewodów na hakach, gwoździach, osłanianie żarówek czy lamp papierem lub palną tkaniną,
- nie wolno korzystać z uszkodzonych urządzeń elektrycznych ani dokonywać samowolnych ich napraw,
- zabrania się przeciążania urządzeń,
- po zakończeniu pracy należy wyłączyć wszystkie urządzenia i oświetlenie na swoim stanowisku.

#### Pożary powstałe od nie zgaszonych papierosów.

Nie zgaszone papierosy stanowią źródło ognia o temperaturze od 250-800 °C. Niedopalek może tlić się nawet do 12 min. Najbardziej podatne na zapalenie od niedopalków są materiały, których temperatura zapalenia jest w granicach temperatury niedopalka a w szczególności:

- gazy, ciecze łatwo zapalne i ich pary,
- papier i wyroby z papieru,
- materiały pochodzenia celulozowego,
- tkaniny,
- palne i wybuchowe pyły,
- trociny i odpady z drewna.



W związku z powyższym w budynku obowiązuje bezwzględny zakaz palenia tytoniu oraz używania otwartego ognia.

#### Zapobieganie pożarom przy aranżacji pomieszczeń.

Przy aranżacji pomieszczeń należy zapewnić ogólne warunki bezpieczeństwa pożarowego, bezpieczną ewakuację osób, prawidłowy stan instalacji i urządzeń oraz przestrzegać zasad przechowywania i składowania materiałów palnych, a w szczególności:

- zapewnić co najmniej dwa wyjścia ewakuacyjne z pomieszczeń, w których może przebywać więcej niż 50 osób lub których powierzchnia przekracza 300m<sup>2</sup>,
- zapewnić szerokość drzwi dostosowaną do liczby osób mogących przebywać jednocześnie w pomieszczeniu, zachowując wskaźnik 0,6 m na 100 osób, ale nie mniej niż 0,9 m na każde drzwi,
- zapewnić drzwi wyjściowe otwierające się na zewnątrz pomieszczenia, nie rozsuwane, podnoszone lub obrotowe,
- zapewnić wymaganą przepisami długość przejścia w pomieszczeniu, mierzoną od najdalszego miejsca, w którym może przebywać człowiek do wyjścia ewakuacyjnego z tego pomieszczenia,
- zapewnić wymaganą przepisami długość dojścia ewakuacyjnego mierzoną od wyjścia z pomieszczenia do wyjścia na wydzieloną i oddymianą klatkę schodową lub do wyjścia na zewnątrz budynku,
- zapewnić stałe elementy wyposażenia oraz wystroju wnętrz z materiałów niepalnych lub co najmniej trudno zapalnych,
- zapewnić okładziny sufitowe lub sufity podwieszone z materiałów niepalnych lub niezapalnych, nie kapiących i nie odpadających pod wpływem ognia,
- rozważyć zastosowanie oświetlenia ewakuacyjnego i bezpieczeństwa,

#### 5.4. Ustalenia porządkowe

**W budynkach zabrania się:**

- palenia tytoniu i używania otwartego ognia,
- przechowywania cieczy palnych,
- składowania materiałów palnych na drogach ewakuacyjnych,
- składowania materiałów palnych z niezachowaniem wymaganej odległości od urządzeń grzewczych,
- tarasowania dostępu do sprzętu pożarniczego, wyłączników prądu i tablic rozdzielczych oraz innych urządzeń mających wpływ na bezpieczeństwo pożarowe budynku,
- używania sprzętu pożarniczego do celów nie związanych z ochroną ppoż.,
- pozostawiania po pracy nie wyłączonych z gniazd sieciowych odbiorników energii elektrycznej, takich jak: wentylatory, kuchenki, grzejniki itp. ,
- ustawiania elektrycznych urządzeń grzewczych w odległości mniejszej niż 0,5 m od materiałów palnych, bez zastosowania izolatora termicznego zabezpieczającego przed zapaleniem się podłoża,
- stosowania dodatkowych odbiorników energii nie stanowiących wyposażenia pomieszczeń, w szczególności z otwartą spiralą grzejną oraz bez wyłączników termicznych,
- używania niezgodnie z instrukcją obsługi lub zasadami eksploatacji urządzeń elektrycznych, naprawiania i przeróbek w/w urządzeń przez osoby nie posiadające odpowiednich uprawnień i kwalifikacji.
- opuszczania pomieszczeń z pozostawionymi bez nadzoru odbiornikami energii nie przeznaczonymi do pracy ciągłej,
- wykonywania wszelkich czynności, które mogą spowodować pogorszenie stanu bezpieczeństwa pożarowego w budynku lub przyczynić się do powstania lub rozprzestrzenienia się pożaru.

## **6. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADRK POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA**

Pożar jest niekontrolowanym procesem spalania w miejscu do tego nie przeznaczonym. Pożarowi zawsze towarzyszą:

- dym zawierający toksyczne produkty spalania,
- wydzielanie ciepła,
- zmniejszenie stężenia tlenu w miejscu objętym pożarem.

Powstawanie dymu podczas pożaru stanowi największe zagrożenie dla życia i zdrowia człowieka. Dym jest mieszaniną gazowych i stałych produktów spalania z powietrzem. Silnie toksyczne produkty spalania znajdujące się w dymie jak np. chlor, chlorowodór, tlenek węgla, cyjanowodór powodują silne podrażnienie dróg oddechowych i powodują najczęściej zatrucie organizmu. Większość ofiar śmiertelnych w pożarach spowodowana jest zatruciem organizmu. Dym ponad to ogranicza widoczność i utrudnia odnalezienie drogi wyjścia, zmniejsza orientację przestrzenną, powodując upadki i potknięcia. Dym przenosi się szybko na znaczne odległości od źródła pożaru i posiada wysoką temperaturę. W pomieszczeniach, w których powstał pożar, temperatura wzrasta średnio do ok. 800°C, a temperatura płomienia wynosi od 1200 do 1600°C. Ciepło promieniuje na znaczne odległości, stwarzając możliwości poparzenia człowieka i zapalenia różnych materiałów. W pomieszczeniach zamkniętych pożar powoduje zmniejszenie procentowej zawartości tlenu

## INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

w powietrzu. Normalne stężenie tlenu w powietrzu wynosi 21%, zmniejszenie ilości tlenu do 6-10% powoduje utratę przytomności, śpiączkę i uduszenie.

### 1. Alarmowanie o niebezpieczeństwie.

Każdy kto zauważy pożar zobowiązany jest niezwłocznie:

- a. powiadomić o pożarze osoby znajdujące się w sąsiedztwie.
- b. telefonicznie lub w inny dostępny sposób zawiadomić Straż Pożarną podając:
  - gdzie się pali - adres, nazwa obiektu, kondygnacja
  - co się pali (np. pomieszczenie biurowe na I piętrze),
  - czy jest zagrożone życie ludzkie,
  - swoje imię i nazwisko oraz numer telefonu z którego się dzwoni.

**UWAGA :** Nie odkładać słuchawki telefonu do czasu uzyskania potwierdzenia zgłoszenia pożaru przez dyżurnego straży pożarnej. Po odłożeniu słuchawki chwilę odczekać, na ewentualne sprawdzenie wiarygodności zgłoszenia.

- c. powiadomić przełożonego o zaistniałym zdarzeniu.

### Zasady postępowania w przypadku powstania pożaru.

- Równocześnie z alarmowaniem o niebezpieczeństwie należy przystąpić do gaszenia pożaru dostępnym sprzętem gaśniczym, udzielania pomocy poszkodowanym lub zagrożonym.
- w pierwszej kolejności należy ratować ludzi, których życiu zagraża niebezpieczeństwo,
- ewakuując zagrożone mienie należy ewakuować przedmioty i materiały najbardziej wartościowe,
- nie należy bez koniecznej potrzeby otwierać drzwi, okien do pomieszczeń, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia,
- należy usunąć z zasięgu ognia wszystkie materiały palne, a w szczególności butle z gazami sprężonymi z płynami łatwo zapalnymi, cenne maszyny, urządzenia i ważne dokumenty,
- w przypadku pożaru pojazdu na terenie przyległym, pojazd ten należy odsunąć na bezpieczną odległość od miejsc, w których występują materiały palne,
- gasząc urządzenie elektryczne pod napięciem należy używać do tego celu gaśnic proszkowych lub śniegowych (CO<sub>2</sub>),

**Pracownicy, którzy nie biorą bezpośrednio udziału w akcji ratowniczo – gaśniczej powinni:**

- zapobiegać panice informując spokojnym głosem o kierunku wyjścia z obiektu,
- wzywać do zachowania spokoju,
- roztoczyć opiekę nad osobami poszkodowanymi.

**Do czasu przybycia Państwowej Straży Pożarnej kierownikiem akcji Ratowniczo-gaśniczej jest zarządzający obiektem lub osoba przez niego wyznaczona.**

### **Obowiązki kierownika akcji ratowniczej**

1. Kierownik akcji ratowniczej zobowiązany jest w oparciu o dokonaną analizę sytuacji pożarowej oraz przy wykorzystaniu dostępnych sił i środków podejmować właściwe dla pełnionej funkcji decyzje tj.: w szczególności:
  - a) koordynować działania mające na celu ewakuację użytkowników obiektu z zagrożonych pomieszczeń i kondygnacji w bezpieczne miejsce (parking przed budynkiem),

## INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- b) zabezpiecza dokumentację oraz w razie potrzeby mienie ośrodka,
- c) poleca pracownikom technicznym przeszukać obiekt w celu sprawdzenia czy ktoś w nim nie pozostał,
2. Kierownik akcji podejmuje decyzję i wydaje polecenie wyłączenia (przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu) dopływu energii elektrycznej do obiektu.
3. Z chwilą przybycia jednostek straży pożarnej kierownik akcji ratowniczo-gaśniczej przekazuje kierownictwo akcji dowódcy przybyłych jednostek oraz informuje go o sytuacji pożarowej.
4. Kierownik akcji ratowniczo - gaśniczej współpracuje z dowódcą przybyłych jednostek straży pożarnej oraz udziela mu niezbędnej pomocy i informacji przez cały czas trwania akcji i po jej zakończeniu.
5. Po ugaszeniu pożaru kierownictwo podejmuje decyzję i wydaje polecenia pracownikom dot. zabezpieczenia pogorzeliska, w szczególności zobowiązany jest do:
  - a) wystawienia posterunku pogorzeliskowego celem uniknięcia pożaru wtórnego lub nieszczęśliwego wypadku,
  - b) sprawowania nadzoru nad zabezpieczeniem przed kradzieżą i zniszczeniem ewakuowanego mienia,
  - c) kierowania pracami związanymi z uporządkowaniem pogorzeliska.

Każdy pracownik zobowiązany jest do podporządkowania się poleceniom wydanym przez Dowódcę przybyłych jednostek Państwowej Straży Pożarnej.

### 6.1 Rodzaje i sposób obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych

#### **Zakres stosowania środków gaśniczych w zależności od rodzaju pożaru.**

W zależności od rodzaju spalającego się materiału i sposobu, w jaki ten materiał się spala, pożary zostały podzielone na pięć grup. Do gaszenia poszczególnych grup pożarów należy stosować odpowiednie środki gaśnicze.

Grupy te oznacza się dużymi literami alfabetu od A do F. Stosowane do gaszenia ognia środki gaśnicze muszą być dostosowane do danej grupy pożarów tj.:

- a) do gaszenia pożarów grupy **A** (w których występuje zjawisko spalania żarowego, np. drewna, papieru, tkanin) stosuje się gaśnice pianowe oraz proszkowe oznaczone ABC.
- b) do gaszenia pożarów grupy **B** (cieczy palnych i substancji stałych topiących się np. benzyn, alkoholi, olejów, tłuszczów, lakierów) stosuje się zamiennie gaśnice, pianowe, śniegowe, proszkowe.
- c) do gaszenia pożarów grupy **C** (gazów palnych, np. propanu, acetyleny, gazu ziemnego) stosuje się zamiennie gaśnice proszkowe, śniegowe,
- d) do gaszenia pożarów grupy **D** (metali lekkich, np. magnezu, sodu, potasu, litu) stosuje się gaśnice proszkowe do tego celu przeznaczone (oznaczone literą D),
- e) do gaszenia pożarów grupy **F** (tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych) stosuje się gaśnice płynowe specjalnie do tego celu przeznaczone (oznaczone literką F)

W związku z powyższym, standardowe wyposażenie obiektu stanowią gaśnice proszkowe .

#### **Zasady użycia gaśnic**



## INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO




Czas wyladowania gaśnic jest stosunkowo krótki, z tego też względu skuteczność gaszenia w dużej mierze zależy od umiejętnego ich użycia. Przystępując do użycia gaśnicy w pierwszej kolejności należy możliwie blisko podejść do źródła ognia i dopiero wtedy ją uruchomić. Strumień środka gaśniczego będzie skuteczny, gdy będziemy nim umiejętnie operowali, znajdując się możliwie jak najbliżej źródła ognia.

a) gaśnica proszkowa przeznaczona jest do gaszenia pożarów grupy BC, ABC lub ABCD (w zależności od wersji).

Sposób użycia: zdjąć z wieszaka lub chwycić za uchwyt, podbiec z gaśnicą do ognia, uruchomić przez wyciągnięcie zawleczki i wciśnięcie ręką dźwigni, i skierować strumień środka gaśniczego na źródło ognia,



Zakres stosowania środków gaśniczych przedstawia poniższa tabela:

Rodzaj materiału palnego	<b>Palne ciała stałe</b> (za wyjątkiem metali) np. drewno, węgiel, słoma, tekstylia, papier itp.	<b>Ciecze palne</b> np. benzyna, tłuszcze, lakiery, olej, smoła, rozpuszczalniki itp.	<b>Gazy palne</b> w szczególności wydostające się pod ciśnieniem np. butan, metan, gaz ziemny
Grupa pożaru			
Woda	■		
Woda z dodatkami	■	■	
Dwutlenek węgla		■	■
Piana	■	■	
Proszki gaśnicze ABC	■	■	■
Proszki gaśnicze BC		■	■
Proszki do gaszenia pożarów metali			

## Zasady gaszenia ognia za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego

Gasić ogień w kierunku wiatru (z wiatrem)

Palące się powierzchnie gasić rozpoczynając od brzegu!

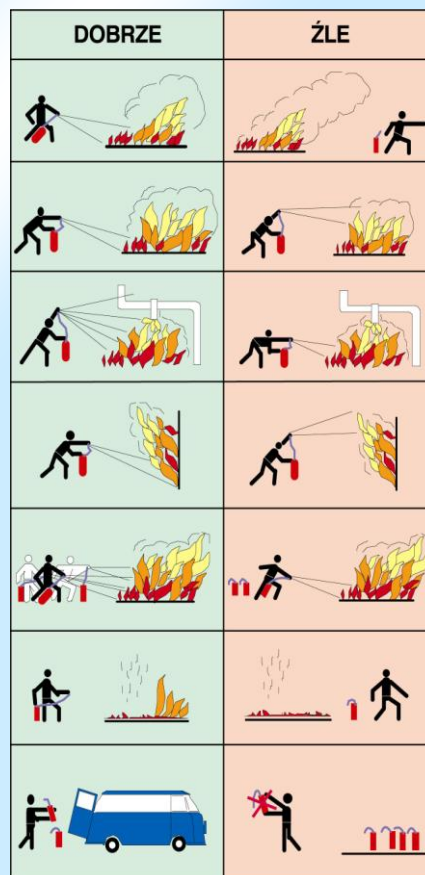
Pożary substancji kapiących i płynących gasić strumieniem skierowanym od góry do dołu!

Pożary ścian gasić strumieniem skierowanym od dołu do góry!

Stosować wystarczającą liczbę gaśnic - nigdy jedną po drugiej

Zwracać uwagę na możliwość ponownego rozpalenia się ognia

Nigdy nie wieszać gaśnic po użyciu na stałe miejsce. Najpierw zlecić ponowne napełnienie!



- znalazłeś się jako pierwszy, w miejscu gdzie wybuchł pożar i masz do dyspozycji gaśnicę, należy:
  - Zbliżyć się do pożaru zgodnie z kierunkiem wiatru (wiatr w plecy). Środek gaśniczy skierować do źródła ognia zgodnie z kierunkiem wiatru. Gaszący nie powinien narażać się na działanie dymu i promieniowania cieplnego.
  - Pożary powierzchniowe gasić zaczynając od przodu "zawijając". Bezsensowne jest kierowanie strumienia środka gaśniczego do środka pożaru, bo powoduje to jego rozszerzanie.
  - Pożary kropli i cieczy spadających gasić od góry do dołu! Płonące ciecze spadają na podłoże i powodują drugi pożar. Zanim nie ugasi się kropli spadających nie można ugasić pożaru na podłożu.
  - Pożary ścian gasić od dołu do góry. Wznoszące się pionowo do góry ciepło powoduje rozprzestrzenianie się palenia materiału. Ograniczenie rozwoju pożaru do góry może być ograniczone po uprzednim ugaszeniu źródła pożaru.
  - Wystarczającą liczbę gaśnic do ugaszenia pożaru używać jednocześnie, nie pojedynczo! Wcześniej, szybko zgromadzić potrzebną ilość środków gaśniczych w pobliżu źródła ognia. Ważne jest to wtedy gdy wiemy iż jedna gaśnica nie wystarczy.
  - Uważać na wtórny zapłon. Palne pary mogą się ponownie zapalić w przypadku zetknięcia się z nagrzanymi przedmiotami. Należy dlatego pozostać w gotowości przy powierzchni, która była objęta pożarem. Nie na niej ale obok.



**Po użyciu gaśnicy nie wieszać na dotychczasowym stanowisku, lecz oddać do napełnienia środkiem gaśniczym.**

**Podczas gaszenia wszystkich pożarów należy zachować wszelkie środki ostrożności.**

W przypadku powstania obrażeń ciała niezwłocznie zaalarmować Pogotowie Ratunkowe tel. 999. lub 112. W miarę możliwości zabezpieczyć mienie, dokumentację i inne wartościowe przedmioty przed pożarem i osobami postronnymi.

## **7. SPOSOBY WYKONYWANIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM**

**Prace niebezpieczne pożarowo to prace, których prowadzenie może powodować bezpośrednie niebezpieczeństwo pożaru lub wybuchu.**

**Podczas normalnej eksploatacji obiektu nie przewiduje się wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych. Mogą one wystąpić jedynie podczas remontów i prac naprawczych związanych z ewentualnymi awariami technicznymi.**

Zabezpieczenie prac niebezpiecznych pożarowo

1. Przez prace niebezpieczne pożarowo rozumie się przede wszystkim prace wykonywane przy użyciu ognia otwartego (np. spawanie gazowe i elektryczne cięcie palnikami itp.) prowadzone poza wyznaczonymi do tego celu miejscami. Prace niebezpieczne pożarowo, należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu.
2. Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo zarządzający obiektem oraz wykonawca mają obowiązek:
  - oceniać zagrożenia w miejscu, w którym prace będą wykonywane,
  - ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu,
  - wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenia miejsca pracy, za przeprowadzenie prac i zabezpieczenie miejsca pracy po jej zakończeniu,
  - sporządzić protokół zabezpieczenia ppoż. prac niebezpiecznych pożarowo wg Wzoru stanowiącego załącznik nr 3 do niniejszej instrukcji.
3. Rozpoczęcie prac pożarowo niebezpiecznych może nastąpić po uzyskaniu przez wykonawcę pisemnego zezwolenia na ich przeprowadzenie (wzór - załącznik nr 4).
4. Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pożarowo należy przestrzegać następujących zasad:
  - wszelkie materiały palne występujące w miejscu wykonywania tych prac oraz w rejonach przyległych należy usunąć, a jeżeli nie jest to możliwe (np. palne elementy konstrukcji) należy je zabezpieczyć przed zapaleniem,
  - prace pożarowo niebezpieczne w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne czynności związane z użyciem łatwo zapalnych cieczy lub gazów palnych, mogą być prowadzone wyłącznie wtedy, gdy stężenie par tych cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości,
  - w miejscu wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych powinien znajdować się sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru,
  - po zakończeniu prac pożarowo niebezpiecznych należy poddać kontroli miejsce, w którym były wykonywane oraz w uzasadnionych przypadkach pomieszczenia i rejon przyległy,
  - prace niebezpieczne pożarowo powinny być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje,

## INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- sprzęt używany do wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru,
- pracownik prowadzący sprawy ppoż., (osoba upoważniona) stosownie do występujących w miejscu wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych zagrożeń zapoznaje osoby wykonujące pracę z rodzajem przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu.

Do przestrzegania postanowień instrukcji zobowiązani są wszyscy pracownicy uczestniczący bezpośrednio lub pośrednio w wykonywaniu prac pożarowo niebezpiecznych oraz pracownicy nadzorujący przebieg tych prac.

Zasady organizacyjne ustalania zabezpieczeń przeciwpożarowych prac niebezpiecznych pożarowo:

- 1) Prace pożarowo niebezpieczne mogą być wykonywane na terenie obiektu, pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązujących przez i w trakcie ich wykonywania oraz po zakończeniu prac.
- 2) Wymagania, o których mowa poniżej ustalone są komisyjnie, każdorazowo przed rozpoczęciem prac, w oparciu o postanowienia niniejszej Instrukcji oraz przepisy szczegółowe.
- 3) Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo komisja zobowiązana jest:
  - ocenić zagrożenie pożarowe w rejonie, w którym prace będą wykonywane,
  - ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu,
  - wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy.

### Ustalenia organizacyjne

1. Całkowitą odpowiedzialną za prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo, zleconych firmom zewnętrznym, ponosi wykonawca tych prac.
2. Zapis o odpowiedzialności wykonawcy za bezpieczne pod względem przeciwpożarowym przeprowadzenie tych prac powinien znaleźć się w umowie, a jeżeli prace prowadzone są na podstawie zlecenia w oddzielnym oświadczeniu wykonawcy.
3. Dokumenty, o których mowa w pkt 2 powinny zawierać datę rozpoczęcia i zakończenia prac niebezpiecznych pożarowo.

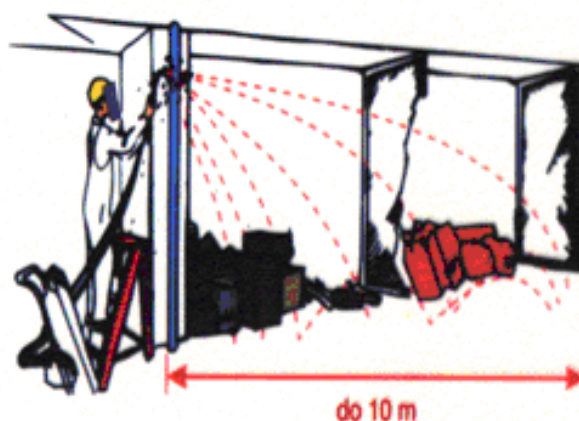
### Prace niebezpieczne pożarowo

**Prace, które mogą spowodować bezpośrednie powstanie pożaru lub wybuchu**

**Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo należy:**

- ocenić zagrożenie pożarowe w rejonie, w którym prace będą wykonywane,

*Akademik Wyższej Szkoły*



- ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu,
- wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie miejsca pracy,
- uzyskać wymagane zezwolenie zgodnie z obowiązującym na terenie obiektu regulaminem.

## **8. SPOSOBY PRAKTYCZNEGO SPRAWDZANIA ORGANIZACJI I WARUNKÓW EWAKUACJI LUDZI**

### **EWAKUACJA Z OBIEKTU.**

Postanowienia ogólne.

Ewakuacja z budynku będzie przebiegała w momencie wystąpienia zagrożenia, powodującego przymus natychmiastowego opuszczenia obiektu. Może być ona spowodowana pożarem, silnym zadymieniem obiektu, informacją o podłożeniu ładunku wybuchowego, ewentualnie innym czynnikiem zewnętrznym powodującym zagrożenie życia i zdrowia osób przebywających w obiekcie. Ewakuację z obiektu może nakazać zarządzający lub osoba przez niego wyznaczona jak również Kierujący działaniami ratowniczo – gaśniczymi (np. dowódca przybyłej jednostki straży pożarnej). W wyjątkowych przypadkach ewakuację może zarządzić osoba, która pierwsza zauważyła niebezpieczeństwo, a dalsza zwłoka w powiadamianiu spowodowała by zagrożenie życia i zdrowia osób przebywających na terenie obiektu.

**Ruch ludzi wywołany stanem niebezpieczeństwa różni się bardzo od ruchu normalnego. Niezwykłe okoliczności, jak np. pożar, dają silny bodziec do natychmiastowego opuszczenia niebezpiecznego miejsca. W ruchu tym ważną rolę odgrywa czynnik psychologiczny, który kształtuje proces tego ruchu**

**Charakterystycznymi właściwościami ruchu przymusowego są :**

- jego krótkotrwałość,
- dążenie wszystkich uczestników znajdujących się w strumieniu do szybkiego opuszczenia zagrożonego miejsca.

Ewakuowani pragną natychmiast opuścić zagrożone miejsce. Ludzie znajdujący się w strumieniu tłoczą się, popychają, co jest bardzo niebezpieczne gdyż stłoczona masa ludzi znajdująca się na niewielkiej przestrzeni ma znaczną bezwładność - przy napotykaniu przeszkody na drodze ruchu, ludzie znajdujący się w środkowej części strumienia wywierają silny napór na jego przednią część, która w wyniku zwężenia szerokości drogi, powoduje zmniejszenie prędkości przedniej części strumienia. Silny napór ludzi może przekroczyć granicę fizycznej wytrzymałości niektórych ludzi i spowodować ich śmierć.

Szczególnie niebezpieczna jest panika. Panika może powstać bez względu na zagrożenia życia ludzkiego. Można ją opanować stosując różne środki przeciwdziałania jak :

- perswazja,
- informowanie spokojnym tonem o zaistniałej sytuacji,
- zdecydowane działania ratowniczo-gaśnicze,
- odpowiednie przeszkolenie.

### **Praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji**

Właściciel lub zarządca obiektu przeznaczonego dla ponad 50 osób będących jego stałymi użytkownikami, niezakwalifikowanego do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV, powinien co najmniej

## INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

raz na 2 lata przeprowadzać praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji z całego obiektu.

W przypadku obiektów, w których cyklicznie zmienia się jednocześnie grupa powyżej 50 użytkowników, w szczególności: szkół i przedszkoli, praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji należy dokonać — co najmniej raz na rok, jednak w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia rozpoczęcia korzystania z obiektu przez nowych użytkowników. Właściciel lub zarządca obiektu powiadamia

właściwego miejscowo komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej o terminie przeprowadzenia ćwiczeń ewakuacji, nie później niż na tydzień przed ich przeprowadzeniem

### **W celu praktycznego sprawdzenia warunków ewakuacji należy:**

- ✓ sprawdzić, czy zmiany ilości osób przebywających jednorazowo w budynku mają wpływ na wymagania ewakuacyjne,
- ✓ sprawdzić drożność poziomych i pionowych dróg ewakuacyjnych,
- ✓ sprawdzić aktualność oznakowania ewakuacyjnego,
- ✓ stan techniczny drzwi ewakuacyjnych,
- ✓ sprawdzić dostępność kluczy do wyjść ewakuacyjnych,
- ✓ sprawdzić działanie oświetlenia ewakuacyjnego,
- ✓ sprawdzić kompletność sprzętu przewidzianego do użytku w czasie ewakuacji.

**Po dokonaniu sprawdzenia warunków ewakuacji należy przedsięwziąć kroki mające na celu usunięcie zauważonych nieprawidłowości.**

### **Po sprawdzeniu warunków ewakuacji należy przeprowadzić ćwiczenia:**

- ogłosić ewakuację w ustalony sposób (osoba uprawniona do ogłoszenia ewakuacji),
- po zakończeniu ewakuacji sprawdzić, czy pracownicy wykonali wszystkie przewidziane w przypadku ogłoszenia alarmu ewakuacyjnego zadania,
- zmierzyć czas ewakuacji ludzi,
- sporządzić notatkę z ćwiczeń i omówić ich przebieg z pracownikami.

### **Postanowienia ogólne w zakresie ewakuacji**

W przypadku zagrożenia do ewakuacji ludzi z poszczególnych kondygnacji budynku służą poziome i pionowe drogi ewakuacyjne.

Wyjście na zewnątrz jest możliwe bezpośrednio drzwiami ewakuacyjnymi.

### **W celu zapewnienia warunków bezpiecznej ewakuacji ludzi, w budynku zabrania się:**

- składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej,
- ustawiania na schodach, korytarzach i w przejściach jakichkolwiek przedmiotów utrudniających ewakuację,
- zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe otwarcie,
- uniemożliwiania lub ograniczania dostępu do wyjść ewakuacyjnych,
- stosowania na drogach komunikacji ogólnej, służących celom ewakuacji palnych elementów wystroju wnętrz; okładziny ścienne powinny spełniać wymagania dla elementów nie rozprzestrzeniających ognia,
- stosowania łatwo zapalnych wykładzin podłogowych na drogach służących celom ewakuacyjnym,
- prowadzenia instalacji zawierających media palne wzdłuż dróg ewakuacyjnych,

- zmian organizacji ruchu osobowego i systemu dostępu do pomieszczeń bez uwzględnienia wymagań ewakuacyjnych.

### Wytyczne do prowadzenia ewakuacji ludzi i mienia

Po podjęciu decyzji o ewakuacji ludzi i mienia należy przestrzegać następujących zasad:

1. W pierwszej kolejności należy ewakuować ludzi z tych pomieszczeń, w których powstał pożar lub inne zagrożenie, które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się tego zagrożenia, oraz z pomieszczeń, z których wyjście może być odcięte.
2. Należy pamiętać o tym, aby w pierwszej kolejności ewakuować osoby o ograniczonej zdolności poruszania się; strumień ruchu powinny zamykać osoby w pełni sprawne.
3. W przypadku odcięcia dróg ewakuacyjnych dla pojedynczych osób lub grup należy niezwłocznie, dostępnymi środkami (bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy) powiadomić o tym kierownika akcji.
4. Ludzi odciętych od dróg wyjścia, znajdujących się w strefie zagrożenia należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła zagrożenia i w miarę posiadanych środków i istniejących warunków ewakuować na zewnątrz za pomocą sprzętu własnego lub przybyłej jednostki ratowniczo-gaśniczej.
5. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej starając się trzymać głowę jak najniżej (w dolnych partiach pomieszczeń jest najmniej dymu i najwięcej tlenu); usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłonić chustką zamoczoną w wodzie.
6. Podczas poruszania się wzdłuż dróg ewakuacyjnych przy silnym zadymieniu należy poruszać się wzdłuż ścian, aby nie stracić orientacji.
7. Bez wyraźnej potrzeby nie należy otwierać drzwi do pomieszczeń, które mogą być objęte pożarem - gwałtowny dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia; jeżeli sytuacja wymaga otwarcia drzwi do takich pomieszczeń należy skryć się za framugą - nie stać naprzeciw drzwi.
8. Nie należy blokować drzwi wyposażonych w samozamykacze.
9. Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków koniecznych do ratowania ludzi.
10. Ewakuację mienia należy rozpocząć od najcenniejszych urządzeń, szczególnie ważnych dokumentów i in. Należy wykorzystać wszystkie sprawne fizycznie osoby mogące przeprowadzić czynności związane z zadaniami ewakuacyjnymi (np. demontaż, wynoszenie dokumentów, i wyposażenia itp.). W czynnościach tych należy wykorzystać sprzęt transportowy znajdujący się na terenie budynku oraz sprzęt jednostek PSP przybyłych na miejsce akcji.
11. Po zakończeniu ewakuacji należy dokładnie sprawdzić, czy wszyscy ludzie opuścili poszczególne pomieszczenia, kondygnacje i cały budynek.

W razie podejrzenia, że w budynku mogły pozostać jeszcze jakieś osoby, należy ten fakt zgłosić zastępom ratowniczym przybyłym na miejsce zdarzenia.

**UWAGA:** Na miejsce zbiórki osób ewakuowanych z całego obiektu wyznacza plac przed budynkiem.





## **9. SPOSOBY ZAZNAJAMIANIA UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU Z TREŚCIĄ PRZEDMIOTOWEJ INSTRUKCJI ORAZ PRZEPISAMI PRZECIWOPOŻAROWYMI**

Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24.08.1991 r. art. 4 ust.1 pkt. 6 zobowiązuje właścicieli, zarządców i użytkowników obiektów będących pracodawcami do zaznajomienia pracowników z przepisami przeciwpożarowymi oraz zapewnieniem nadzoru nad ich przestrzeganiem.

Podobnie Kodeks pracy w art. 224 § 2 zobowiązuje zakład pracy do przeszkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, którego częścią składową są zagadnienia związane z ochroną przeciwpożarową.

W wyniku przeprowadzonego przeszkolenia pracownik powinien znać:

- przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów, ze szczególnym uwzględnieniem własnego stanowiska pracy,
- przepisy i instrukcje przeciwpożarowe obowiązujące w zakładzie pracy oraz obowiązki jakie one nakładają na pracowników,
- zasady postępowania na wypadek pożaru, sposoby jego ograniczania i zwalczania,
- zasady, sposoby i środki alarmowania,
- zasady użycia i działania podręcznego sprzętu gaśniczego, jego rozmieszczenie w obiekcie,
- drogi i zasady ewakuacji ludzi i mienia z obiektu.

Zgodnie z przepisami wyróżnia się dwa rodzaje szkoleń w zakresie ochrony przeciwpożarowej :

1. szkolenie wstępne, przeprowadzane przed podjęciem pracy na danym stanowisku. Polega na zapoznaniu ich z treścią „Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego”. Pracownicy są zobowiązani do podpisania oświadczenia o zapoznaniu się i zobowiązaniu do przestrzegania przepisów "Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego", które przechowuje się w ich aktach osobowych.
2. szkolenie okresowe (pierwsze) przeprowadzane w okresie 12 miesięcy od rozpoczęcia pracy na danym stanowisku pracy. Szkolenie to powtarza się w określonych przepisami czasookresach lub częściej jeżeli:
  - wprowadzono nowe urządzenia techniczne zwiększające zagrożenie pożarowe,
  - wprowadzono istotne zmiany w zabezpieczeniu przeciwpożarowym obiektu,
  - pracownicy wykazują niski stopień znajomości przepisów i zasad bezpieczeństwa pożarowego.

Szkolenie wstępne przeprowadza zarządzający obiektem lub pracownik zajmujący się zagadnieniami ppoż. i bhp, natomiast szkolenie okresowe osoba posiadająca wykształcenie pożarnicze. Uczestnik szkolenia po zdanym egzaminie podpisuje oświadczenie o uczestnictwie w szkoleniu, które należy dołączyć do jego akt personalnych. Dokumentację bieżącą i ewidencję związaną ze szkoleniem przeciwpożarowym pracowników budynku prowadzi pracownik odpowiedzialny za sprawy bhp i przeciwpożarowe.

Szkolenie wstępne powinno być udokumentowane oświadczeniem osoby przeszkolonej (wg wzoru nr 1).



## INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Szczegółowe czasookresy szkoleń na poszczególnych stanowiskach i ich zakresy tematyczne reguluje rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004r. w sprawie szczegółowych zasad szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2004r. nr 180 poz. 1860 z późn. zm.).

Za zorganizowanie i przeprowadzenie szkoleń odpowiedzialny jest pracodawca w porozumieniu z pracownikiem prowadzącym sprawy osobowe. Szkolenie przeciwpożarowe ma na celu zapoznanie pracowników z zagrożeniami występującymi w obiekcie oraz:

- zapoznanie pracowników ze sposobami eliminowania zagrożeń pożarowych i innych miejscowych, a także zapoznanie ich z obowiązującymi przepisami ppoż.,
- wskazanie pracownikom sposobu postępowania na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia,
- nauczanie pracowników posługiwania się gaśnicami i hydrantami wewnętrznymi,
- zapoznanie pracowników z zadaniami i obowiązkami w zakresie ochrony ppoż. w zależności od zajmowanego stanowiska.

### 10. PODSTAWY PRAWNE:

- |    |   |
|----|---|
| 1. | <b>Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24.08.1991r.</b><br>(tekst jednolity: Dz. U. 2024r. poz. 275).   |
| 2. | <b>Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 roku, w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów</b><br>(Dz. U. z 2023r. poz 822).  |
| 3. | <b>Ustawa z dnia 07.07.1994r. - Prawo budowlane</b><br>(tekst jednolity: Dz. U. 2024r., poz. 725 z późniejszymi zmianami).  |
| 4. | <b>Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie</b> (Dz. U. z 2022 r. poz. 1225 z późniejszymi zmianami).   |
| 5. | <b>Ustawa z dnia 06.06.1997r. – Kodeks karny</b><br>(Dz. U. Nr 88 poz. 553 z 1997r. z późn. zm.).   |
| 6. | <b>Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych</b><br>(Dz. U. Nr 124, poz. 1030).   |
| 7. | <b>Polskie Normy:</b> <ul style="list-style-type: none"><li>✓ <b>PN-92/N-01256/01</b> „Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa”.</li><li>✓ <b>PN-92/N-01256/02</b> „Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja ”.</li><li>✓ <b>PN-97/N-01256/04</b> „Znaki bezpieczeństwa. Techniczne Środki Przeciwpożarowe”.</li></ul> |

## INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

**ZAŁĄCZNIK NR 1**

Nowy Sącz, dnia .....

.....  
imię i nazwisko.....  
stanowisko**OŚWIADCZENIE**

Oświadczam, że zostałem(am) zapoznany(a) z przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązującymi w na terenie Akademika Wyższej Szkoły Biznesu – National Louis University z siedzibą w Nowym Sączu przy ul. Lwowskiej, a w szczególności znane mi są zasady i sposoby:

- 1) zapobiegania powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów na stanowisku pracy i na terenie obiektu,
- 2) postępowania na wypadek powstania pożaru,
- 3) użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych.

„Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego” przyjmuję do wiadomości i stosowania.

.....  
podpis składającego oświadczenie

**Czynności zabronione (wyciąg z § 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2023r. poz. 822)).**

W obiektach oraz na terenach przyległych do nich jest zabronione wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji, a w szczególności:

- 1) używanie otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon występujących materiałów:
  - a) w strefie zagrożenia wybuchem, z wyjątkiem urządzeń przeznaczonych do tego celu,
  - b) w miejscach występowania materiałów niebezpiecznych pożarowo,
  - c) w miejscach występowania innych materiałów palnych, określonych przez właściciela lub zarządcę i oznakowanych zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa;
- 2) użytkowanie instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta, bądź niepoddawanych okresowym kontrolom, o zakresie i częstotliwości wynikającej z przepisów prawa budowlanego, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzeniania ognia;
- 3) rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoly i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektu, przyległego do niego składowiska lub placu składowego z materiałami palnymi;
- 4) rozpalamie ognia w miejscu umożliwiającym zapalenie się materiałów palnych albo sąsiednich obiektów;
- 5) składowanie poza budynkami, w odległości mniejszej niż 4 m od granicy działki, materiałów palnych, w tym pozostałości roślinnych, gałęzi i chrustu;
- 6) użytkowanie elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta;
- 7) przechowywanie materiałów palnych oraz stosowanie elementów wystroju i wyposażenia wnętrza z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:
  - a) urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 373,15 K (100°C),
  - b) linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji piorunochronnej oraz czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego, przewodów elektrycznych siłowych i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400 V;
- 8) stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki;
- 9) instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem;
- 10) składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości określonych w przepisach techniczno - budowlanych;
- 11) składowanie materiałów palnych w pomieszczeniach technicznych, na nieużytkowych poddaszach i strychach oraz na drogach komunikacji ogólnej w piwnicach;
- 12) zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie w przypadku pożaru lub innego zagrożenia powodującego konieczność ewakuacji;

## INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

- 13) blokowania drzwi i bram przeciwpożarowych w sposób uniemożliwiający ich samoczynne zamknięcie w przypadku powstania pożaru;
- 14) lokalizowanie elementów wystroju wnętrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno-budowlanych;
- 15) uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:
  - a) gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,
  - b) przeciwwybuchowych urządzeń odciążających,
  - c) źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
  - d) urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu,
  - e) wyjść ewakuacyjnych albo okien dla ekip ratowniczych,
  - f) wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowej;
  - g) krat zewnętrznych i okiennic, które zgodnie z przepisami techniczno – budowlanymi powinny otwierać od wewnątrz pomieszczenia;
  - h) wykorzystania drogi ewakuacyjnej z sali widowiskowej, w której następuje jednoczesna wymiana publiczności, jako miejsca oczekiwania na wejście do tej sali.

**ZAŁĄCZNIK NR 3**

**PROTOKÓŁ**

**zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo niebezpiecznych**

1. Rodzaj prac oraz nazwa i określenie budynku-pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonanie prac pożarowo niebezpiecznych .....  
.....
2. Kategoria niebezpieczeństwa pożarowego, zagrożenia wybuchem oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w budynku lub pomieszczeniu .....  
.....  
.....
3. Rodzaj elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym budynku, pomieszczeniu lub rejonie przewidywanym prac pożarowo niebezpiecznych.....  
.....  
.....
4. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku, pomieszczenia stanowiska, urządzenia itp. na okres wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych .....  
.....  
.....
5. Ilość i rodzaje podręcznego sprzętu pożarniczego do zabezpieczenia toku prac pożarowo niebezpiecznych .....  
.....  
.....
6. Środki i sposób alarmowania straży pożarnej oraz współpracowników w przypadku zaistnienia pożaru .....  
.....  
.....
7. Osoba(y) odpowiedzialna za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac pożarowo niebezpiecznych .....  
.....  
.....
8. Osoba(y) odpowiedzialna za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych .....  
.....  
.....
9. Osoby zobowiązane do przeprowadzenia kontroli rejonu prac pożarowo niebezpiecznych po ich zakończeniu .....  
.....  
.....

Podpisy członków komisji

.....  
.....  
.....

(imię, nazwisko i rodzaj zajmowanego stanowiska)

**ZAŁĄCZNIK NR 4**

**ZEZWOLENIE NA WYKONANIE PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO**

**KARTA REJESTRU PRAC NR ..... / .....**

1. Miejsce i rodzaj pracy .....
2. Czas pracy: dnia .....  
godz. rozpoczęcia ..... godz. zakończenia .....
3. Zagrożenia pożarowe i wybuchowe: .....  
.....  
.....
4. Sposób zabezpieczenia prac i środki zabezpieczające: .....  
.....  
.....
5. Wykonujący prace (imię i nazwisko): .....
6. Odpowiedzialny za czynności zabezpieczające: .....
7. Nadzorujący prace: .....
8. Odpowiedzialny za kontrolę rejonu prac po ich zakończeniu: .....  
.....

**ZEZWALAM NA PROWADZENIE PRAC**

.....

(podpis zezwalającego)

9. Kontrole rejonu prac przeprowadzono: (data, godziny) .....

.....

(podpis kontrolującego)



**INSTRUKCJA ALARMOWA W PRZYPADKU POWSTANIA POŻARU****I. Alarmowanie**

1. Kto zauważy pożar, klęskę żywiołową lub inne miejscowe zagrożenie, obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić:

- osoby znajdujące się w strefie zagrożenia,
- **Państwową Straż Pożarną** tel. 998 lub 112,
- Policję tel. 997,
- Zarządcę obiektu tel. nr .....

2. Alarmując Straż Pożarną należy podać:

- dokładny adres, nazwę obiektu i miejsce powstania pożaru,
- co się pali,
- czy istnieje zagrożenie życia ludzi,
- numer telefonu, z którego się mówi, oraz swoje imię i nazwisko.

**UWAGA:** słuchawkę należy odłożyć dopiero po otrzymaniu potwierdzenia, że Straż Pożarna przyjęła zgłoszenie.

3. Należy zachować spokój i nie dopuścić do paniki.

4. W razie potrzeby (nieszczęśliwy wypadek lub awaria) zaalarmować:

POGOTOWIE RATUNKOWE	TEL. 999
POLICJA	TEL. 997
POGOTOWIE ENERGETYCZNE	TEL. 991

**II. Akcja ratowniczo-gaśnicza**

1. Równocześnie z alarmowaniem Straży Pożarnej, w miarę możliwości należy przystąpić do akcji ratowniczo-gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego, znajdującego się w budynku.
2. Do czasu przybycia Państwowej Straży Pożarnej kierownictwo akcji obejmuje zarządca obiektu lub osoba najbardziej energiczna i opanowana, która samorządnie objęła kierowanie akcją.
3. W miarę możliwości, należy udzielić informacji pierwszej jednostce Straży Pożarnej przybyłej na miejsce zdarzenia w zakresie:
  - a) źródła pożaru,
  - b) punktów czerpania wody
  - c) miejsc szczególnie niebezpiecznych pożarowo itp.
4. Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo-gaśniczej powinna pamiętać:
  - a) w pierwszej kolejności należy przeprowadzić ratowanie ludzi,
  - b) należy wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do pomieszczeń objętych pożarem.
  - c) nie wolno gasić wodą instalacji gazowych i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem (stosować gaśnice śniegowe, proszkowe).
  - d) należy usunąć z zasięgu ognia wszystkie materiały palne, a w szczególności butle z gazami sprężonymi, naczynia z płynami łatwopalnymi, cenne maszyny, urządzenia i ważne dokumenty.
  - e) nie należy otwierać bez koniecznej potrzeby drzwi, okien do pomieszczeń, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia.
  - f) po zakończeniu ewakuacji obiektu należy udać się w miejsce wskazane przez kierującego akcją ratowniczo-gaśniczą, pozostać tam i nie oddalać się bez zgody przełożonych.

### III. Uwagi końcowe

#### Odpowiedzialność karna.

art.163. KK

§ 1. Kto spowoduje zdarzenie, które zagraża życiu lub zdrowiu wielu osób albo mieniu w wielkich rozmiarach, mające postać:

- 1) pożaru,
- 2) zawaleniu się budowli, .....,
- 3) eksplozji materiałów wybuchowych lub łatwo palnych albo innego gwałtownego wyzwolenia energii, rozprzestrzeniania się substancji trujących, duszących lub parzących, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1. jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§ 4. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 2. jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

art.164 KK

§ 1. Kto spowoduje bezpośrednio niebezpieczeństwo zdarzenia określonego w art.163 § 1, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

(Kodeks Karny, Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. /Dz. U. Nr 88 z 1997r. poz.553 z późn. zm./).

**INSTRUKCJA EWAKUACYJNA DLA OSÓB PRZEBYWAJĄCYCH W OBIEKCIE**

I. Ogólne zasady organizacji i przeprowadzania akcji ewakuacyjnej.

1. Podstawowym warunkiem sprawnego przeprowadzenia ewakuacji jest zapobieżenie możliwości powstania paniki. Objawy paniki powodują podjęcie spontanicznych, nieuporządkowanych i masowych prób natychmiastowego opuszczenia budynku, które stwarzają ryzyko zaistnienia nieszczęśliwych wypadków, a nawet ofiar.
2. Ewakuacja prowadzona jest pod kierownictwem zarządcy obiektu lub osoby przez niego upoważnionej. Osobami upoważnionymi do zarządzania alarmu są:

.....nr.tel.....

.....nr tel.....

.....nr tel.....

3. Wszyscy pracownicy, a także inne osoby przebywające w budynku są zobowiązane do bezwzględnego podporządkowania się zarządzeniom kierującego ewakuacją i wykonania jego poleceń.

II. Ogłoszenie alarmu na wypadek pożaru lub innego zagrożenia o charakterze awaryjnym, pociągającym za sobą konieczność zarządzania ewakuacji.

Alarm należy ogłosić z wykorzystaniem dostępnych środków i sposobów powiadamiania (powiadamianie głosowe i telefoniczne).

**Na miejsce zbiórki osób ewakuowanych z całego obiektu wyznacza plac przed budynkiem .**

Oznakowanie zgodne z normą



się

## INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

### III. Przebieg akcji ewakuacyjnej










Po podjęciu decyzji o ewakuacji ludzi należy przestrzegać następujących zasad:

1. W pierwszej kolejności należy ewakuować ludzi z tych pomieszczeń, w których powstał pożar lub inne zagrożenie, które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się tego zagrożenia, oraz z pomieszczeń, z których wyjście może być odcięte.
2. Należy pamiętać o tym, aby w pierwszej kolejności ewakuować osoby o ograniczonej zdolności poruszania się; strumień ruchu powinny zamykać osoby w pełni sprawne.
3. W przypadku odcięcia dróg ewakuacyjnych dla pojedynczych osób lub grup należy niezwłocznie, dostępnymi środkami (bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy) powiadomić o tym kierownika akcji.
4. Ludzi odciętych od dróg wyjścia, znajdujących się w strefie zagrożenia należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła zagrożenia i w miarę posiadanych środków i istniejących warunków ewakuować na zewnątrz za pomocą sprzętu własnego lub jednostki ratowniczo-gaśniczej.
5. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej starając się trzymać głowę jak najniżej (w dolnych partiach pomieszczeń jest najmniej dymu i najwięcej tlenu); usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłonić chustką zamoczoną w wodzie.
6. Podczas poruszania się wzdłuż dróg ewakuacyjnych przy silnym zadymieniu należy poruszać się wzdłuż ścian, aby nie stracić orientacji.
7. Bez wyraźnej potrzeby nie należy otwierać drzwi do pomieszczeń, które mogą być objęte pożarem - gwałtowny dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia; jeżeli sytuacja wymaga otwarcia drzwi do takich pomieszczeń należy skryć się za framugą - nie stać naprzeciw drzwi.
8. Nie należy blokować drzwi wyposażonych w samozamykacze.
9. Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków koniecznych do ratowania ludzi.
10. Ewakuację mienia należy rozpocząć od najcenniejszych urządzeń, szczególnie ważnych dokumentów i in. Należy wykorzystać wszystkie sprawne fizycznie osoby mogące przeprowadzić czynności związane z zadaniami ewakuacyjnymi (np. demontaż, wynoszenie dokumentów, i wyposażenia itp.). W czynnościach tych należy wykorzystać sprzęt transportowy znajdujący się na terenie budynku oraz sprzęt jednostek straży pożarnych przybyłych na miejsce akcji.
11. Po zakończeniu ewakuacji należy dokładnie sprawdzić, czy wszyscy ludzie opuścili poszczególne pomieszczenia, kondygnacje i cały budynek.
12. W razie niezgodności stanu osobowego ludzi ewakuowanych z listą osób przebywających w obiekcie, należy ten fakt zgłosić jednostkom ratowniczym i przeprowadzić ponowne sprawdzenie pomieszczeń.





**Uwaga:** Ewakuację mienia można rozpocząć po upewnieniu się, że wszystkie osoby opuściły obiekt. Należy ją rozpocząć od najcenniejszych przedmiotów. Pamiętać należy o tym, że ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem osób przebywających w obiekcie.

**Objaśnienia znaków ewakuacyjnych i ochrony ppoż.**

- PN-N-01256/02:1992 Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.

Lp.	Znak	Znaczenie (nazwa) znaku
1.	  	Kierunek drogi ewakuacyjnej
2.		Wyjście ewakuacyjne
3.		Drzwi ewakuacyjne
4.		Przesunąć w celu otwarcia
5.	 	Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej
6.	 	Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół

## INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO





7.		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w górę
8.		Pchać, aby otworzyć
9.		Ciągnąć, aby otworzyć
		Stłuc, aby uzyskać dostęp

- PN-N-01256/01:1992 Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.**






L.p.	Znak	Znaczenie (nazwa) znaku
1.		Uruchamianie ręczne
2.		Alarmowy sygnalizator akustyczny
3.		Telefon do użycia w stanie zagrożenia
4.		Zestaw sprzętu pożarniczego



## INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

5.		Gaśnica
6.		Hydrant wewnętrzny
7.		Drabina pożarowa
8.		Nie zastawiać

## INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

L.p.	Znak	Znaczenie (nazwa) znaku
9.		Przeciwpowozarowy wylacznik pradu
10.		Hydrant zewnetrzny
11.		Drabina ewakuacyjna
12.		Kurek Instalacji Gazowej
13.		Miejsce zbiorki do ewakuacji